

Vaasankadun kävelykatukokeilu

Hyvä idea, josta hyötyivät ennen muuta vierailijat

Sanna Valtonen & Sanna Ojajärvi

Tiivistelmä

1. Kokeilu tutkimuksen kohteena
 - 1.1 Mitä tutkitaan, kun tutkitaan kokeilua?
 - 1.2 Tutkimustehtävä

2. Tutkimuksen parametrit
 - 2.1 Lähtökohdat ja reunaehdot
 - 2.2 Aineistot ja menetelmät

3. Kyselytutkimus: kärkevästi puolesta ja vastaan

4. Haastattelututkimus: kriittisesti kehitellen

5. Kokeilun viestintä ja julkisuus
 - 5.1 Tiedotus ja sen vastaanotto: asiallisesti annostellen
 - 5.2 Mediajulkisuus: niukkaa ja negatiivista
 - 5.3 Sosiaalinen media: vuorovaikutusta ja orastavaa toimintapotentiaalia

6. Analyysistä tulkintaan

Kirjallisuus

Tutkimuksen aineistot

TIIVISTELMÄ

Vaasankadun kävelykatukokeilua tutkittiin moninäkökulmaisesti ja monimenetelmäisesti kevään, kesän ja syksyn 2013 aikana. Tutkimusta tekivät allekirjoittaneiden lisäksi viestinnän opiskelijat tutkijoiden ohjauksessa. Kyselytutkimuksessa selvitettiin kaupunkilaisten käsityksiä kävelykatukokeilusta. Valtaosa haastatteluihin ja kyselyihin osallistuneista noin 600 ihmisestä oli voittopuolisesti tyytyväisiä kokeiluun. Vaasankadun asukkaat ja kadulla autoilevat/pysäköivät suhtautuivat kokeiluun hiukan muita ryhmiä negatiivisemmin.

Kokeilun negatiivisina puolina pidettiin lisääntyneitä järjestyshäiriöitä, jäteongelmia sekä parkkipaikkojen vähenemistä ja varsinkin kokeilun alkupuolella syntyneitä vastakkainasetteluja autoilijoiden ja jalankulkijoiden välillä. Positiivisina puolina mainittiin lisääntyneet tapahtumat, parantunut ilmapiiri, turvallisuus, mahdollisuus osallistumiseen sekä uudet tuulet kaupunkisuunnittelussa ja politiikassa.

Kävelykatukokeilun julkisuus rakentui sen ympärillä käydystä mediakeskustelusta, sosiaalisen median foorumeilla käydyistä keskusteluista ja kaupungin virallisesta tiedotuksesta. Kokeilun viestintään oltiin kohtalaisen tyytyväisiä. Valtaosa kokeilua koskevista tiedoista saatiin mediasta ja sosiaalisesta mediasta. Sosiaalista mediaa hyödyntävät ja omissa sosiaalisissa verkostoissaan kokeilusta keskustelleet olivat muita tyytyväisempiä viestintään.

Haastattelut, ryhmäkeskustelut ja osallistuva havainnointi vahvistivat ja täydensivät kyselytutkimusten tuloksia. Argumentaatioanalyysissä todennettiin kaksi vallitsevaa puhetapaa: asukkaiden konkreettisen kriittisen arviointipuhe ja

asiantuntijoiden ja aktiivien kriittisen kehittämispuheen. Varsinkin ensimmäinen puhetapa vallitsi myös mediajulkisuudessa, jonka asukkaiden agendoja ja argumentteja ohjaava vaikutus näkyi tutkimuksessa selvästi. Mediajulkisuus suhtautui kokeiluun positiivisesti ennen sen alkua, mutta kokeilun alettua media asettui kriittisen ja pettyneen asukkaan arvioivaan positioon.

Sosiaalisessa mediassa kriittinen kehittämispuhe kilpaili konkreettisen kritiikin kanssa. Ainoastaan KSV:n omalla foorumilla ensin mainittu asettui vallitsevaan asemaan. Muuten sosiaalinen media osoittautui toiminnan alustaksi: siellä jaettiin kokemuksia, kuvia, tutkimuksia ja ehdotuksia, keskusteltiin ja organisoiduttiin toteuttamaan esitettyjä ideoita. Aiheen ympärille syntyi yhteisö, joka jatkaa yhä keskustelua ja toiminnan suunnittelua.

Kävelykatukokeilu toi näkyväksi kansalaisten valtavan kuulluksi tulemisen tarpeen. Kokeilua kohtaan esitetty kritiikki liittyy kaikilla foorumeilla 1) johtajuuteen, 2) ohitetuksi tulemisen tunteeseen 3) viestintään ja 4) kokeilun konkreettisiin haittoihin.

Kokeilu onnistui myös uusien toimintatapojen testauksena: vastaisen varalle saatiin kokemusta kokeilua edistävästä ja sitä hankaloittavista toimintatavoista. Merkittävin oppi lienee se, että kokeilukin vaatii resursseja ja vastuutettuja toimijoita. Lisäksi osallistavassa kokeilussa kannattaa tehdä yhteistyötä mahdollisimman monipuolisten toimijatahojen (kaupunkiaktiivien, yhteisöjen, oppilaitosten) kanssa. Kansalaisten osallistamiseksi tarvitaan jatkuvaa ja vuorovaikutuksellista viestintää.

1. Kokeilu tutkimuksen kohteena

Tässä luvussa esitellään lyhyesti tutkimuksen konteksti, viitekehys ja aineistot. Vaasankadun kävelykatukokeilu pohjautui valtuustoaloitteeseen, jossa esitettiin kävelykatuja Helsinkiin keskustan ulkopuolelle. Lausunnoissaan kaupunkisuunnittelulautakunta ja yleisten töiden lautakunta pitivät ajatusta hyvänä, mutta totesivat uusien kävelykatujen rakentamisen epärealistiseksi määrärahojen niukkuuden takia. Kaupunginvaltuusto käsitteli lausuntoa 27.2.2013 ja päätti, että Vaasankadulla kokeillaan kesäaikaista kävelykatua. Vaasankatu muutettiin liikennemerkkeillä kävelykaduksi kesäkuun alusta syyskuun loppuun 2013. Koska kaupunki ei ollut varannut kokeiluun resursseja, tavoitteena oli, että tapahtumien ja toiminnan järjestäjinä toimivat alueen aktiiviset yhdistykset. Kaupungin toiminta rajoittui lupaviranomaisena toimimiseen ja vuorovaikutukseen sekä kokeilun seurannan järjestelyihin.

Päätös Vaasankadun kävelykatukokeilusta on radikaali: kokeilussa lähdettiin katsomaan, minkälaista kansalaistoimintaa rakentuu, kun toiminnalle avataan uusi tila – tässä tapauksessa autoton katu. Kokeilun käytännön toteutukseen kaupungin avuksi tarjoutui aktiivitoiminnan verkosto Prototype Helsinki, joka omalta osaltaan tiedotti, viesti, ideoi ja kannusti. Tämä tutkimus puolestaan selvittää kokeilun vastaanottoa ja siihen liittyviä keskusteluja erilaisissa julkisuuksissa: perinteisessä mediassa, verkkokeskusteluissa ja kansalaisten keskuudessa.

1.1 Mitä tutkitaan, kun tutkitaan kokeilua?

Mitä tutkitaan, kun lähdetään tutkimaan Vaasankadun kävelykatukokeilua? Ainakin kolmea eri asiaa: yhtäältä tutkitaan ihmisten käsityksiä kävelykadusta, toisaalta arvioidaan kokeilua kokeiluna ja kolmanneksi tutkitaan tiedonkulkua ja viestintää. Kävelykatukokeilun onnistumisessa ja epäonnistumisessa liikutaan konkreettisten toimenpiteiden ja kokeilusta sen kuluessa rakentuneiden käsitysten rajoilla.

Tässä tutkimuksessa käymme käsiksi siihen, minkälaisia käsityksiä Vaasankadun kävelykatukokeiluun sen kuluessa liitettiin. Kun tutkitaan ihmisten käsityksiä kävelykatukokeilusta, on kysymys mielipiteiden kartoittamisesta ja eräänlaisen mielipidemaiseman kuvaamisesta. Tässä aineistoina toimivat niin käsityksiä kartoittavat kyselyt, haastattelut, verkkokeskustelut kuin suoraan KSV-foorumille kirjoitetut palautteetkin.

Käsitykset kävelykadusta leviävät laajalle: ihmisillä on kokemuksia sekä tästä kävelykadusta että monista muista ja niiden kautta on syntynyt näkemyksiä niin Vaasankadun soveltuvuudesta kävelykaduksi kuin siitä, mitä kävelykadulla pitäisi tapahtua. Käsityksiä ja näkemyksiä on myös siitä, miten tapahtumia pitäisi organisoida ja kenen pitäisi ottaa vastuuta organisoinnista.

Kokeilua arvioitaessa keskitytään pikemminkin kokeiluun menetelmänä kuin sisältöihin. Suunnitteluun perustava hallintotapa on haastettu, ja tarkoitus on arvioida millä tavalla kokeilu rikasti vanhoja toimintatapoja. Mitä kokeilusta opittiin ja miten tätä oppia voidaan mahdollisimman kattavasti hyödyntää? Kokeilua koskevat käsitykset ovat toki yhä käsityksiä, ja sellaisina niitä tutkitaan. Tässä aineistoina toimivat yhtäältä

keskustelut asiantuntijoiden ja kaupunkiaktiivien kanssa sekä kokeilukulttuuria käsittelevä kirjallisuus.

Tiedonkulun ja viestinnän tutkimuksessa liikutaan sekä ihmisten käsitysten että todellisten viestintätekojen alueella. Kyselyissä ja haastatteluissa on kysytty ihmisiltä tiedonkulkua kartoittavia ja sen onnistumista arvioivia kysymyksiä. Lisäksi tarjolla on viestinnällistä materiaalia: tiedotteita, uutisia, sosiaalisessa mediassa jaettavaksi kirjoitettuja kuvauksia sekä vastauksia yksittäisiin palautteisiin. Myös näiden materiaalien arviointi avaa kiinnostavan näkökulman kokeiluun. Miten kokeiluista on mahdollista viestiä rakentavasti? Millainen viestintä palvelee kaupunkilaisia? Yhtäältä heidän itsensä mielestä, toisaalta teorian valossa?

Tiedonkulku ja viestintä eivät rajoitu ihmisten ja instituutioiden välille. Kysymme, millainen on perinteisemmän median rooli kävelykatukokeilua koskevien näkemysten syntymisessä. Toimiiko media tiedonvälittäjänä, agendan asettajana, keskustelun ylläpitäjänä vai yleisen mielipiteen äänenkannattajana? Millä tavalla mediaesitykset (lehtijutut, radio-ohjelmat) stimuloivat käsityksiä ja keskusteluja? Analysoimme sekä juttuja että niiden roolia kävelykatua koskevien käsitysten ja keskustelujen suuntaajina ja ylläpitäjinä.

1.2 Tutkimustehtävä

Tutkimustehtävämme on selvittää 1) kävelykatukokeilun eri osallisryhmien (kaupunginvaltuutettujen, virkamiesten, asukkaiden, yrittäjien, kaupunkiaktiivien) käsityksiä Vaasankadun kävelykatukokeilusta, 2) kävelykatukokeilun julkisuutta ja 3) viestintää ja vuorovaikutusta, joka kietoutuu sekä julkisuuden että käsitysten syntymiseen .

2. Tutkimuksen parametrit

Kävelykatukokeiluun liitetyt mielikuvat eivät synny tyhjiössä. Ihmisillä on jo ennalta sekä omiin että muiden kokemuksiin perustuvat käsityksensä "kävelykadusta" kulttuurisena ilmiönä. Konkreettinen kokeilu joko tukee aiempia mielikuvia tai muuttaa niitä johonkin suuntaan. Jotta voidaan ymmärtää mielipidemaisemaa, täytyy mieltä, mitkä asiat mielipidemaisemaan vaikuttavat. Mielikuvien muodostumisen prosessissa viestinnällä on olennainen rooli.

2.1 Lähtökohdat ja reunaehdot

Tässä tutkimuksessa viestintää on tarkasteltu suhteessa organisaatioviestinnän teorioista nostettuihin jaotteluihin, joilla olemme katsoneet olevan käytännön hyötyä hallinnon ja kansalaisten kohtaamisen jäsentämisessä ja kehittämisessä.

Organisaation viestintä: siirtoa vai vuorovaikutusta?

Viestintää voidaan ajatella joko organisaation muusta toiminnasta erillisenä, yhdensuuntaisena tiedonsiirtona tai organisaation kaikkeen toimintaan nivoutuneena, yhteisöllisenä ja vuorovaikutuksellisenä prosessina (Åberg 2000).

Siirtomalli viestinnästä toimii tietyin ehdoin: se edellyttää hyvin yksinkertaista organisaatiota ja selkeää tilannetta, jossa viestinnäksi riittää esimerkiksi tuotteesta informoiminen ja markkinointi. Viestinnän lineaarinen siirtomalli on teoriassa jäänyt menneille vuosikymmenille, mutta käytännössä tällainen viestintä lienee monessa organisaatiossa varsin tyyppillistä.

Uudemmat viestinnän opit ja johtamiskulttuurit lähtevät siitä, että viestintä on erottamaton osa kaikkea organisaation

toimintaa (Seeck 2008, Merrell 2012). Organisaatio itse asiassa on viestintää, johtaminen on viestintää – erityisesti asiantuntijaorganisaatioissa. Lähestulkoon kaikki organisaation toimet edellyttävät viestimistä. Niinpä viestinnän on oltava monipuolista, monisuuntaista, monikanavaista ja ennen kaikkea avointa ja vuorovaikutteista.

Miten viestiminen kävelykatukokeilusta asettuu tälle akselille ja minkälaisin seurauksin?

Ylhäältä alas vai verkostoissa?

Käsitys viestinnästä vaikuttaa usein siihen, miten hierarkkista tai vuorovaikutuksellista viestintä on. Pelkistetyimmillään siirtomalli tuottaa ylhäältä alaspäin suuntautuvaa tiedottavaa viestintää, jossa lähettäjä ja vastaanottaja erotetaan selvästi ja hierarkkisesti toisistaan. Viestintävallan näkökulmasta lähettäjän rooli korostuu. (Huhtala & Hakala 2007.) Kulttuuria ja vuorovaikutusta korostava malli puolestaan näkee viestinnän monisuuntaisena. Viestintä tapahtuu verkostoissa, joten vertikaalisen leviämisen lisäksi viesti voi levitä horisontaalisesti ja diagonaalisesti (Castells 2009). Viestien jakaminen, kierrättäminen ja merkitysten tulkinta ei läheskään aina ole millään tavoin lähettäjän kontrolloitavissa. Verkostoissa viestintä ei ala jostain ja päätty johonkin, vaan vuorovaikutteisten viestien virta on jatkuva prosessi, jonka sisältöjä ja johon osallistuvia tahoja ei voi eikä kannata lyödä lukkoon.

Käytännössä viestintää sekä organisaatioiden sisällä että niistä ulospäin kuitenkin toteutetaan molemmilla tavoilla. Mitä enemmän organisaation toiminnassa/hankkeessa on tarkoitus osallistaa kansalaisia, sitä vuorovaikutteisempaa ja moniulotteisempaa viestinnän on kuitenkin oltava.

Näihin viestinnän virtoihin kiinnitetään huomiota kävelykatukokeilun viestintää tulkittaessa.

Ennakoiden vai reagoiden?

Suhteessa omaan toimintaansa ja julkiseen keskusteluun organisaatio voi valita reaktiivisen tai proaktiivisen viestinnän linjan. Silloin kun toimintaa ohjaavat ulkopuolelta tulevat seikat, puhutaan reaktiivisesta viestinnästä. Reaktiivinen viestintä vastaa valikoiden silloin, kun on pakko vastata. Ennakoiva linja perustaa vastuun ottamiselle omasta toiminnasta. Tällöin viestintä tapahtuu omista tarpeista ja tavoitteenasetteluista käsin aktiivisesti eikä vastauksena ympäristön paineisiin. Proaktiivinen viestintä pyrkii ennakointiin. Tämä tarkoittaa muun muassa sitä, että vaikutetaan julkisen keskustelun agendoihin, tuodaan esiin erilaisia näkökulmia ja ennakoitaan mahdollisesti syntyviä keskusteluja. (Aula & Åberg 2012, Juholin 2008.)

Minkälaisia strategioita kävelykokeilun viestinnässä toteutettiin ja minkälaisin seurauksin?

Ohjaten vai osallistaen?

Kansalaistoiminnan lisäämiseksi voi kokeilla kahta strategiaa: toimintaa voi pyrkiä ohjaamaan ylhäältä ja ulkoapäin tai kansalaisia voi kuulla osana toiminnan suunnittelua ja/tai toteuttamista (Bäcklund et al. 2008). Kummassakin tapauksissa tarvitaan viestintää; kansalaisten tietoon on ainakin alkuun jollain keinoin saatava se, mitä heiltä odotetaan. Tämän jälkeen paljon on kiinni siitä, minkälainen käsitys kullakin taholla on omasta roolistaan viestijänä, osallisena ja vuorovaikutuksen osapuolena.

Minkälaisin ehdoin kansalaistoiminta kokeilussa järjestyi?

Julkisuus – välttämätön paha vai resurssi?

Julkisuuden voi laveasti ajateltuna käsittää tilaksi, joka syntyy jonkin aiheen tai asiakysymyksen ympärille siitä kiinnostuneiden asianosaisten välille (Heikkilä & al. 2012). Tästä näkökulmasta katsottuna julkisuus on toiminnan mahdollistava kontaktipinta samaan aikaan kun se on asioita ja ilmiöitä osoittava ja esille nostava toimija itsessään. Julkisuus viittaa esimerkiksi mediateksteissä ja sosiaalisen median foorumeilla syntyneisiin käsityksiin, keskusteluihin ja toimintaan sekä keskusteluissa tuotettuihin kulttuurisiin ja yhteiskunnallisiin agendoihin.

Julkisuuteen voidaan suhtautua reaktiivisesti, kuin välttämättömänä pahana eli ilmiönä, joka toimii parhaiten silloin, kun se on hallinnassa (Kantola 2011). Tällöin esimerkiksi mediaesityksiä arvioidaan sen mukaan, miten hyvin ne vastaavat organisaation omia tavoitteita. Sosiaalisessa mediassa käydyt rönsyilevät keskustelut näyttävät asiana, joka ei kuulunut alkuperäiseen viestintäsuunnitelmaan ja johon ei reagoida jos ei ole pakko.

Julkisuus voidaan nähdä myös toiminnan resurssina. Tällöin mediaesitysten näkökulmat pyritään kääntämään itse tavoitteiden suuntaisiksi omassa viestinnässä ja esimerkiksi vapaasti syntynyt julkinen keskustelu näyttää kiinnostuksena organisaatiota kohtaan, hanketta tai asiaa eteenpäin vievänä voimana. Jos edistettävän hankkeen tiimoille jossain syntyy siitä keskusteleva yhteisö, on sen keskustelut ainakin otettava vakavasti ellei niihin sitten osallistuta – oli osallistuminen sitten etukäteen resursoitua toimintaa tai nopeaa reagointia vaativa suunnanmuutos.

Millä tavalla julkisuutta hyödynnettiin kokeilun kuluessa?

2.2 Aineistot ja menetelmät

Tämä tutkimus perustuu monimuotoiseen ja rikkaaseen aineistoon. Käytettävissämme on kaksi kyselytutkimusta: kesäkuussa ja syys-lokakuussa toteutetut kyselyt, joissa vastauksia kertyi yhteensä 542 kappaletta. Lisäksi Vaasankadun asukkaille ja yrittäjille tehtiin yhteensä 22 teemahaastattelua. Asiantuntijoiden ja kaupunkiaktiivien kanssa järjestettiin keskustelutilaisuus ja joitakin virkamiehiä haastateltiin erikseen. Asukkaista koottiin oma keskusteluryhmänsä. Mielipiteitä kerättiin myös KSV:n omalta foorumilta sekä sosiaalisesta mediasta.

Lisäksi on tarkasteltu hankkeen julkisuutta: tiedotteita, lehtijuttuja sekä muuta journalistista materiaalia sekä näiden ympärille syntyneitä keskustelua. Sosiaalisen median osalta tarkastelu on rajattu muutamaan keskustelupalstaan ja yhteisöön. Luettelo kaikista aineistoista löytyy Liitteestä 1.

Aineistoa on paitsi kerätty myös tarkasteltu monimenetelmäisesti: triangulaatiolla on mahdollista parantaa monimuotoista ja ristiriitaistakin tutkimuskohdetta koskevan tutkimuksen luotettavuutta, sillä yksi tutkimusmenetelmä ei välttämättä tarjoa kattavaa kuvaa tutkittavasta ilmiöstä.

Määrällisen aineiston analyysin muotoina ovat yksinkertaiset tilastolliset menetelmät: jakaumat ja ristiintaulukoinnit. Niitä syventävät avointen vastausten laadullinen tyypittely sekä systemaattiset lähiluvut. Näiden tarkoituksena on niin kävelykatua kuin kulttuurista kokeiluakin määrittelevien puhetapojen kirjon hahmottaminen.

Systemaattisen lähiluvun ja laadullisen tyypittelyn keinoin on analysoitu muutakin laadullista materiaalia. Huomiota on kiinnitetty yksittäisiin kävelykadun ja kokeilun representaatioihin, niiden toistuvuuteen ja niiden esiintymiseen erilaisten diskurssien osina.

Keskusteluaineistoihin ja laadullisiin mielipideaineistoihin on sovellettu yksinkertaista argumentaatioanalyysia, jossa on eritelty ja tyypitelty kävelykadun puolesta ja vastaan esitettyjä argumentteja.

Kävelykatukokeilun ymmärtämiseksi eri menetelmin työstetyistä aineistoista tehdään lopuksi teoreettinen tulkinta: osallisten käsityksiä, argumentointia ja vastakkainasetteluja luetaan suhteessa kokeilukulttuurin ja viestinnän ihanteisiin.

Tulkintojen tukena läpi raportin toimivat hankkeessa kootut tausta-aineistot: havaintopäiväkirjat Vaasankadun kävelykatukokeilun avajaisviikonlopusta ja vierailuista kävelykadulla kokeilun kuluessa sekä osallistuminen kadun toimintaa ideoiviin ja käytännön järjestelyjä organisoiviin suunnittelupalaverihin.

Tutkimuksen monitahoista aineistoa käsitellään alkuun lyhyesti erillisinä kokonaisuuksina, sillä ne tuottavat kukin omanlaistaan tietoa kävelykatukokeilua koskevista käsityksistä ja kulttuurisista ulottuvuuksista. Lopulta tuloksista keskustellaan kootusti.

3. Kyselytutkimus: kärkkäästi puolesta ja vastaan

Tutkimuksen kyselyaineistot tuottivat sekä määrällistä tietoa että laadullista ymmärrystä siitä, miten kävelykatukokeiluun suhtauduttiin. Kahdella erillisellä kyselyllä kartoitettiin osallisten (asukkaiden, yrittäjien, vierailijoiden) näkemyksiä kävelykatukokeilusta. Kyselyt toteutettiin kokeilun alussa ja lopussa, jotta mahdolliset muutokset näkemyksissä tulisivat esiin. Kyselyistä ensimmäinen toteutettiin aikavälillä 2.-13.6.2013 ja siihen saatiin vastauksia 270 kpl. Toinen kysely tuotti 282 kpl vastauksia aikavälillä 18.9.-7.10.2013.

Määrällisen kyselytutkimuksen edut liittyvät tulosten yleistettävyyteen sekä vertailtavuuteen: kaikilta on kysytty samaa ja tarjottu samoja vastausvaihtoehtoja. Kuitenkin kyselyyn ja varsinkin pääosin internetissä toteutettuun kyselyyn liittyy myös ongelmia. Koska kaikilla tutkimuksiin osallistuvilla ei ole käytössään internetyhteyttä, verkkotiedonkeruuta ei yksinään pidetä edustavana menetelmänä henkilö pohjaisissa tutkimuksissa joitain väestöryhmiä (esim. opiskelijat) lukuun ottamatta. Tietokoneen käyttö on kuitenkin yleistynyt siinä määrin, että internetkyselyistä on tullut varteenotettava menetelmä yhdistettynä muihin todennäköisyysotantaan perustuviin keruumenetelmiin (De Leeuw & Hox 2008). Tässä tutkimuksessa on syytä pitää mielessä, ettei otantamenetelmiä ole käytetty, vaan vastaaminen perustuu tiedonkulkuun ja vapaaehtoisuuteen. Tulokset eivät ole edustavia tilastollisessa mielessä. Ongelman lieventämiseksi kyselylomakkeita on ollut jaossa myös paperiversioina ja kyselyjä on tehty paikan päällä erilaisissa tapahtumissa.

Toinen ongelma liittyy tutkimuksen reliabiliteettiin: kuinka hyvin tutkijat onnistuvat tavoittamaan

kysymyksenasetteluillaan tutkimuskohteiden aidon kokemusmaailman. Mikäli kysymykset eivät resonoi haastateltavien kokemusten kanssa, saadaan kyselyllä toki tuloksia, mutta ne eivät välttämättä kerro juuri mitään ilmiöstä, jota haluttiin tutkia. Tässä hankkeessa strukturoituja kysymyksiä täydennettiin mahdollisuudella avoimeen vastaamiseen. Lisäksi kysely toteutettiin kahdessa vaiheessa. Kyselylomaketta muokattiin teemahaastattelujen jälkeen yksinkertaisempaan ja tutkimuskohteiden käsitteellistyksiä mukailevampaan suuntaan. Seuraavassa esitetyt määrälliset tulokset eivät missään nimessä ole edustavia, mutta niin ne kuin avovastauksetkin antavat vihjeitä siitä, millaiseksi kansalaisten mielipidemaisema kokeilun kuluessa muodostui ja minkälaisin argumentein siinä operoitiin.

Ensimmäiseen kyselyyn vastanneista noin kolmannes (35 %) oli Vaasankadun asukkaita, toisessa kyselyssä asukkaita oli 28 % vastaajista. Aktiivisimpia vastaajia molemmissa kyselyissä olivat ikäryhmään 25-34 –vuotiaat kuuluvat (1. Kysely 46 %; 2. Kysely 43 %). Miehiä ja naisia oli suunnilleen yhtä paljon. 1. kyselyssä kolmasosalla vastaajista oli auto käytössään. 2. kyselyssä kysymyksenasettelua täsmennettiin – tällöin vastanneista noin neljänneksellä (24 %) oli auto käytössä päivittäin ja toisella neljänneksellä (23 %) satunnaisesti. Yli puolella vastaajista ei ollut autoa eikä mahdollisuutta/tarvetta käyttää sitä.

Suhtautuminen kävelykatukokeiluun oli voittopuolisesti positiivista molemmissa kyselyissä. Ensimmäisessä kyselyssä suhtautumista selvitettiin viisiportaisella asteikolla väittämällä ”Vaasankadun kävelykatukokeilu on hyvä idea”. Väittämän kanssa täysin tai jokseenkin samaa mieltä oli kolme neljännestä (73 %) vastaajista, kun taas täysin tai jokseenkin eri mieltä ilmoitti olevansa viidennes (20 %) vastaajista. Vaasankadulla

asuvat suhtautuivat kokeiluun hiukan muualla asuvia negatiivisemmin/pessimistisemmin.

Toisessa kyselyssä näkemyksiä kävelykatukokeilusta kartoitettiin kysymyksellä ”Onko kokeilu ollut mielestäsi voittopuolisesti hyvä/huono. Hyvänä kokeilua piti 63 % ja huonona 37 % vastaajista.

Näkemykset kokeilusta olivat alussa ja lopussa pääosin positiivisia. Kokeilun alussa tehty kysely osoitti, että kävelykatuideaa pidettiin etukäteen selkeästi hyvänä. Jälkimmäinen kysely, jossa näkemykset ankkuroitiin kokemuksiin, kavensi eroa positiivisten ja negatiivisten käsitysten välillä.

Kokeilun lopuksi toteutetussa kyselyssä näkemyksiä kokeilun onnistumisesta täsmennettiin jatkokysymyksiin ”Kenen kannalta kokeilu mielestäsi onnistui/epäonnistui”. Vastaukset jakautuivat suhteellisen tasaisesti eri ryhmien välille. Kyselyn mukaan kokeilusta hyötyivät etenkin muualla kuin Vaasankadulla asuvat tai kaupunkilaiset yleensä. Niitä, joiden kannalta kokeilu pidettiin epäonnistuneena, oli kautta linjan vähemmän. Esille nousivat kuitenkin Vaasankadun ja lähialueen asukkaat ja yrittäjät. Ks. kuva 1.

Vastausten vedenjakajat

Vastaajien suhtautuminen kävelykatukokeiluun näytti riippuvan kolmesta eri asiasta. Ensinnäkin vastaukset poikkesivat jonkin verran toisistaan sen mukaan, missä vastaaja asui. Vaasankadun asukkaat olivat suhtautumiseltaan hivenen negatiivisempia kuin lähialueilla tai muualla Helsingissä asuvat. Toisaalta Vaasankadulla asuvien vastauksista löytyivät jyrkimmät

ääripää: kokeilusta syvästi innostuneet ja sitä sydänverellään vastustaneet.

Toinen vedenjakaja näytti olevan auton omistaminen ja/tai parkkipaikan vuokraaminen. Autoilijat suhtautuivat kokeiluun muuten liikkuvia negatiivisemmin ja autoilijoiden joukossa erityisesti oman parkkipaikasta maksaneet vastustivat kokeilua. Myös tästä ryhmästä löytyi näkemysten hajontaa.

Kolmas jakolinja syntyi mediakäytön mukaan. Ne vastaajat ja haastateltavat, jotka osallistuivat sosiaalisen median keskusteluihin ja keskustelivat kokeilusta omissa sosiaalisissa verkostoissaan suhtautuivat kokeiluun huomattavasti positiivisemmin kuin ne, jotka olivat ainoastaan perinteisen median varassa tiedonhankinnassa.

	Vaasankadulla asuvat	Muut vastanneet
Kokeilu oli pääosin positiivinen kokemus	61 %	68%
Kokeilu oli pääosin negatiivinen kokemus	29%	27%
Kokeilusta hyöttyivät eniten	Kaupunkilaiset (46 %)	Kaupunkilaiset (57 %)
Kokeilusta hyöttyivät myös	Vaasankadulla asuvat (15%) ja yrittävät/työskentelevät (26 %)	Vaasankadulla asuvat (26 %)
Kokeilussa parasta	Tapahtumat	Tapahtumat, tunnelma
Kokeilu haittasi eniten	Vaasankadulla asuvia	Autoilijoita
Kokeilu haittasi myös	Autoilijoita	Vaasankadulla asuvia
Kokeilussa huonointa	Järjestyshäiriöt, parkkipaikkojen menettäminen	Tapahtumien vähäisyys, järjestyshäiriöt
Osallistui tapahtumiin	35 %	49 %

Kuva 1: Tiivistelmä kyselytutkimuksen keskeisistä tuloksista

Kirppiskävijöiden iloksi ja autoilijoiden kiusaksi

Kysymykseen kokeilun onnistumisesta/epäonnistumisesta oli lisätty mahdollisuus vapaaseen kommentointiin. Vastauksissa liikuttiin vahvojen stereotyyppien alueilla ja jakolinja kulki kokeilun positiivisena tai negatiivisena pitämisen kohdalla. Kriittisesti kokeiluun suhtautuvat näkivät hyötyjinä vain ulkopuoliset ongelmatapaukset, kuten juopot, narkkarit, öiset örinöitsijät, pummit ja bilekansa. Myös vihreät, ituhipit ja idealistiset piipertäjät mainittiin.

Kokeilua positiivisesti seuranneet näkivät hyödyt vähän laveammin ja pitivät jo tapahtumien potentiaalia ja toiminnan mahdollisuutta kaikkiin kohdistuvana hyötynä. Erityisinä ryhminä mainittiin asukkaat, kaupunkiaktiivit ja ne, jotka haluavat kehittää elinympäristöään. Myös lakoninen ”kaikki – ennemmin tai myöhemmin” oli kirjattu useampaan vastaukseen vähän eri versioina. Konkreettisia hyötyjä löydettiin jalankulkijoille ja muille kevyen liikenteen käyttäjille, kirppiskävijöille, lapsille, skeittareille ja scoottareille, turisteille, tapahtumiin osallistuneille ja niin edelleen.

Kokeilun epäonnistumista täsmentävissä lisäkommenteissa ylivoimaisesti yleisimmäksi nousi autoilun rajoittaminen. Kokeilu nähtiin epäonnistuneeksi joko kadulla liikkuvien autoilijoiden yleensä tai taksiryttäjien näkökulmasta.

Avoimet vastaukset: kritiikkiä ja kehitysehdotuksia

Kysely sisälsi myös avoimia kysymyksiä, joilla kartoitettiin vastaajien omiin kokemuksiin perustuvia hyviä ja huonoja puolia. Näissä vastauksissa kokeilun huonot puolet liitettiin

- liikennejärjestelyistä aiheutuviin haittoihin (autoilun rajoittamiseen ja autoiluun liittyvään järjestyksenpitoon),

- kävelykadun toimimattomuuteen (järjestyksenpito-ongelmat, tapahtumien vähäisyys ja kävelykadun huono hyödyntäminen) tai
- roolien epäselvyyteen ja tiedon puutteellisuuteen (sekä kaupungin että kaupunkiaktiivien toimintaa ihmeteltiin).

Autoilun rajoittaminen koettiin hankalaksi sekä huoltoajon hankaluuden että pysäköinnin näkökulmista: ”Autolla ei pääse ovelle: Alueella asuu paljon huonokuntoisia vanhuksia”, ”Invalidi ystäväni ei päässyt kylään koko kesänä”, ”Autopaikkojen väheneminen, pysäköintipaikan löytäminen on ollut välillä todella vaikeaa, etenkin lomakauden loputtua elokuun puolivälistä eteenpäin”.

Autoiluun liittyvässä järjestyksenpidossa korostettiin autoilijoiden ja kävelijöiden välille nousutta vastakkainasettelua, joka yltyi joskus lähes aggressiiviseksi: ”Useasti teki mieli soittaa poliisit vahtimaan, ettei kukaan heittänyt/hyökännyt autooni”, ”Läpiajo aiheutti alueella paljon konflikteja ja harmia”, ”Yrittäjät pitivät tiettyjä paikkoja parkkipaikkoinaan”.

Yleisesti järjestyksenpitoon liittyivät kommentit, joissa korostettiin häiriöiden lisääntymistä: ”Katu oli todella törkyisessä kunnossa, huumeneuloja alkoi näkymään paljon enemmän”, ”Murrot lisääntyivät kerrostalojen käytäviin”, ”Turvattomuuden tunne lisääntyi roimasti”.

Kävelykatukokeilun huono hyödyntäminen nähtiin myös epäonnistumisena: ”Muutos oli pienempi kuin olisin toivonut. Ymmärtääkseni yrittäjät eivät saaneet katutilaa käyttöön hankalan lupabyrokratian ja kiireellisen aikataulun vuoksi”, ”Katu oli autio eikä lainkaan viihtyisä. Ei mitään syytä mennä kävelemään sinne”, ”Kävelykatua ei toteutettu. Se, että autoilijat

suljetaan kadulta betoniporsain (mitkä oikeesti eivät edes estäneet liikennettä) ei tee kadusta kävelykatua.”

Kaupungin pieni rooli liitettiin kävelykatukokeilun epäonnistumiseen: ”Kaupunki olisi voinut tukea kokeilua enemmän. Omatekoisen lisäksi kaupungin järjestämää istutusta ja penkkejä olisi kaivannut.” Kokeilun aloituksessa hätäiltiin. Ilmeisesti kokemattomat ihmiset olivat päättämässä ja kannattamassa tekemistä, kun kuvittelivat että katu puhkeaa spontaanisti kukkaan kun annetaan kansalaisaktiivisuudelle tilaisuus.” ”Koska kaupunki ei tehnyt ns. mitään tuodakseen kävelykatumaisuutta esiin, koko kadun yleinen imago romahti heti alkuunsa.”

Monet kommentit koskivat tiedon kulkua ja asukkaille ja muille osallisille kokeilusta muodostunutta epävarmuutta: ”Minkä takia joidenkin autoilua vastustavien pitää järjestää ylipäätään tällaisia kokeiluja sillä tietäväthän ne että näistä ei varmasti kaikilta tule ruusuja! Eiväthän autoilua kannattavatkaan järjestele tempauksia missä jalkakäytäviä suljetaan tms. tyhjänpäiväistä.” ”Kaikki alkaen tiedottamisesta”, ”Informaatio”, ”Tiedon saannin olemattomuus asukkaiden arkea koskevissa kysymyksissä. Vastauksia ei saanut puhelimitse eikä sähköpostitse mistään.”

Kokeilua vastustaville kriittisille kokeilu rakentui kaikenlaisten negatiivisten kokemusten ja pettymysten ”syntipukiksi” – myös asiat, joiden ei voi suoraan katsoa liittyvän kokeiluun, tulivat kiinnitetyiksi siihen.

Kokeilussa hyvää oli omakohtaisia kokemuksia kuvailevien vastausten perusteella

- tapahtumat, erityisesti kirpputorit

- kansalaisaktiivisuuden lisääntyminen ja osallistuminen kävelykadun kehittämiseen
- alueen rauhoittuminen

”Muutamia tapahtumia mitä kadulle järjestettiin. Itse myös innolla osallistuin näihin ja kannatan suuresti kaupunkikulttuurin luomista. Kysymyksenä vain, että olisiko nämäkin tapahtumat voitu järjestää ilman tätä kokeilua ja haitan aiheuttamista.”

”Henkilöautoliikenteen väheneminen ja sitä myötä asukkaiden, myös lasten, turvallisuuden lisääntyminen”

”Avoin ilmapiiri, rentous, vuorovaikutus vierailijoiden ja yrittäjien välillä, sopiva uteliaisuus, asenteiden muuttuminen.

”Antoi väljyyden tunnetta kesäiselle kadulle. Helpotti pyöräilyä. Herätti keskustelua.”

Avovastaukset korostivat paitsi sisällöllistä, myös laadullista eroa positiivisten ja negatiivisten kommenttien välillä. Negatiiviset kommentit viittasivat hyvin konkreettisiin haittoihin: päälimmäiseksi nousi parkkipaikkojen vähäisyys tai autolla ajamisen epämiellyttävyys. Muiksi haitoiksi mainittiin mm. roskaamisen lisääntyminen ja yöaikaisen metelöinnin lisääntyminen. Oma teemanaan erottui kokemus siitä, että kokeilusta päätettäessä ei siihen väistämättä osallisiksi joutuvien ääntä kuunneltu.

Epäonnistuminen johtui

- *muutoksesta*: ei pidetty siitä, että kadun olemusta yhtäkkiä muutettiin: ”Kaupunki on asukkaita varten. Minulta vietiin kotikatu”. Eräissä palautteissa annettiin ehdotuksia kaduista, jotka voisi muuttaa kävelykaduiksi

"muiden kiusaksi". Myös muutoksen käytännölliset seuraukset nousivat esiin: parkkipaikat vähenivät ja roskaaminen ja meteli lisääntyivät.

- *osattomuudesta*: siitä, että muutoksen ajateltiin hyödyttävän pientä, tietynlaista joukkoa, johon ei itse kuulu "Hipit halusivat oman Kreuzbergin Kallioon", "Tuntuu, että koko kävelykatukokeilu on Made in Kallion lobbauksen tulosta, eikä kokeilussa otettu huomioon asukkaiden mielipiteitä", "Olisi voinut kysyä alueen asukkailta ja yrittäjiltä ensin"
- *vääränlaisesta infrastruktuurista*: "Idea on hyvä, mutta Vaasankatu ei ole oikea paikka. Kävelykatu pitäisi suunnitella jo alueen arkkitehtuuria suunniteltaessa"

Kuka kehittäisi kävelykatua?

Vastaajilla oli kohtalaisen paljon ajatuksia, joita voi tarkastella kehitysehdotusten näkökulmasta. Ilmiselvää oli, että resurssien puutetta valitettiin ja niiden lisäämistä toivottiin tai vaadittiin. "Kaupungin katu joten kyllä finanssipuolikin heille kuuluu". Ehdotuksissa liikuttiin myös osallistavan budjetoinnin alueella: "mikäli kaikki tulee kalliiksi kaupungin byrokraattisen systeemin kautta järjestettynä, rahaa pitäisi osoittaa vapaaehtoisille tietyin pelisäännöin".

Kehitysehdotukset liittyivät resurssien lisäksi vastuunjakoon, joka nyt koettiin epäoikeudenmukaiseksi. Kaupunki päättää kokeiluun ryhtymisestä ja ilman viestintää tai resurssien osoittamista jää odottamaan, tapahtuuko jotain. Arvioinnissa pelättiin syyttävän sormen osoittavan kaupunkilaisia: ei kävelykatukokeilu toiminut, helsinkiläiset eivät ole valmiita tällaiseen. Vastaajat peräsivät vastuuta päättäjiltä: kun päätöksiä tehdään, täytyy miettiä vastuita ja velvollisuuksia. Jos vastuu toiminnasta sysätään ihmisille, jotka hädin tuskin tietävät

kokeilusta, ei lopputulos voi olla hyvä. Ihmiset olivat valmiita toimimaan yhteistyössä, mutta ei välttämättä yksin ideoiden ja omalla riskillä: "Toiminnan järjestäminen on kaikkien vastuulla: kaupungin, alueen asukkaiden, yrittäjien ja kaupunkiaktiivien"; "Kaikki olisivat tervetulleita osallistumaan ja järjestämään, mutta tietysti vahvaa panosta vaaditaan kaupungilta ja päättäjiltä. Tällaisille kokeiluille voisi kaupungin puolesta luoda erityisen työryhmän.", "Kaupunki ja yrittäjät voisivat varmaankin tehdä yhteistyötä"

Positiiviset kommentit olivat negatiivisia moniulotteisempia. Konkreettisen ulottuvuuden (autoliikenteen vähenemisen myötä lisääntynyt turvallisuus) lisäksi niissä nostettiin esiin käsitteellisimpiä havaintoja kuten asenteiden muuttuminen tai keskustelujen herättäminen. Näitä pidettiin käyttökelpoisina työkaluina kaupungin kannalta – siksi kaupungin edustajien olisi ollut hyvä olla enemmän ja vuorovaikutteisemmin mukana toiminnassa: "vaikka sitten mukana talkoissa".

Positiivisesti kokeiluun suhtautuvien avovastauksista on tiivistettävissä esille myös ehdotus paremmasta tavoitteiden asettelusta. Kukaan ei oikein tiennyt, mihin kokeilulla pyrittiin, joten oli hankalaa ryhtyä toimijaksi. Kun mielikuvitus ja kokemukset kaupunkitapahtumista virittivät isoja odotuksia, oli arkinen katu pettymys, joka lamaannutti pienimuotoisemman toiminnan. "Ei yksin osannut lähteä festivaalia virittämään ja palloiluiltapäivän järjestäminen lapsille tuntui niin pieneltä, ettei sen osalta osannut lähestyä mitään tahoja. Jäi järjestämättä". "Jos olisi ollut joku selkeä tavoite tai suunnitelma, johon omat ideat voisi sijoittaa, olisin ehkä ollut aktiivisempi." "Ei tavallinen kaupunkilainen tiedä kenellä on lupa järjestää mitään ja mistä lupia voi hankkia".

Positiivisesti suhtautuvien kehitysehdotukset kirjoitettiin sisään kriittisiin huomioihin. Kun ideaa pidettiin hyvänä, oltiin silti usein kriittisiä niin suhteessa toteutumiin kuin toimintatapoihinkin. Tällöin kriittisyys lähentelee yhteiskuntatieteellistä kriittisyyttä: toiminnan analyysiä sen seurausten kannalta sekä toisin toimimisen mahdollisuuksien osoittamista tai edes pohdiskelemista. Tyypillistä oli, että vastauksissa mietittiin konkreettisesti, miten ja millä ehdoilla juuri minunlaiseni saataisiin mukaan toimintaan.

Kysely metodina vahvistaa vastakkaisasetteluja

Kaiken kaikkiaan kyselytutkimus on luonteeltaan näkemysten ääripäitä korostava: vaikka suhtautuminen oli kyselyn mukaan voittopuolisesti positiivista, nousivat kokeilua onnistuneena ja epäonnistuneena pitäneiden argumentit tasavahvoina avovastauksissa. Jakolinjoja rakentui positiivisen ja negatiivisen suhtautumisen lisäksi vaasankatulaisten ja ulkopuolisten (joina pidettiin sekä vierailijoita että suurimman osan tapahtumista järjestäneitä kaupunkiaktiiveja) sekä autoilijoiden ja autottomien välille.

Kyselytutkimus menetelmänä vahvistaa yllä esiteltyjä kahtiajakoja, sillä yhden vastaajan tasolla kysely houkuttelee tietynlaiseen koherenssiin – vastauksissa ollaan joko puolesta tai vastaan. Voi olettaa, että näkemykset kävelykatukokeilun kaltaisesta ilmiöstä eivät yksittäisen vastaajan kohdalla ole yksiselitteisen positiivisia tai negatiivisia kuin joissain tapauksissa. Kyselytutkimuksessa satunnaisesti esiinnouseita ristiriitoja – etenkin avovastauksiin tallennettua pohdintaa tulevien kävelykatujen onnistumisen reunaehdoista – syvensimme teemahaastatteluin.

4. Haastattelututkimus: kriittisesti kehitellen

Teemahaastattelujen keskusteluteemojen muotoilussa hyödynnettiin aiempien tutkimusten ja kevään kyselyn tuloksia. Teemahaastattelun metodiin kuuluu joustavuus: vaikka teemat ovat kaikille haastateltaville samoja, niissä liikutaan joustavasti ilman ennalta lukkoonlyötyjä etenemisreittejä. (Hirsjärvi & Hurme 2008, 47-48, 66, Heikkilä & al. 2012).

Teemahaastattelun etu on sen vapaudessa niin haastattelijan kuin haastateltavankin kannalta. Haastatellaan ihmisten omat tulkinnat ja heidän merkityksenantonsa. Tutkijan ennakkoon asettamat teemat eivät välttämättä ole samat kuin teemat, jotka aineistoa analysoimalla osoittautuvat olennaisesti aineiston sisältöä ja tutkimusaihetta jäsentäviksi. Menetelmä siis mahdollistaa aidosti uusien näkökulmien esille pääsemisen ja pienten, vasta ruohonjuuressa elävien muutosten hahmottamisen.

Menetelmän haitat liittyvät sekä tiedonkeruun että analyysin työläyteen ja joskus tulosten hankalahkoon yleistettävyyteen. Varsinkin viimeksi mainittuja ongelmia on tässä hankkeessa ratkottu monimenetelmäisen, määrällisiä ja laadullisia menetelmiä yhdistelevän lähestymistavan avulla.

Teemahaastatteluja tehtiin hankkeen puitteissa noin 30 kappaletta, mutta laatu- ja yhdenmukaisuussyistä mukaan valittiin 22. Haastatteluja tehtiin vapaaehtoisille asukkaille ja yrittäjille sekä tapahtumissa vierailleille. Kahta haastateltua voisi kuvailla ns. kaupunkiaktiiveiksi. Lisäksi haastateltiin yhtä poliisia. Yksi haastatteluista tehtiin pienessä ryhmässä, muut olivat yksilöhaastatteluja. Teemahaastattelujen lisäksi järjestettiin yksi asiantuntijakeskustelu, jossa mukana oli

kaupunginvaltuutettuja, virkamiehiä kaupunkisuunnitteluvirastosta ja rakennusvirastosta, sekä ns. kaupunkiaktiiveja. Tätä keskustelua käytetään aineistona soveltuvien osien. Aineistoa on tarkasteltu etukäteen asetettujen teemojen lisäksi tyypitellen sekä argumentteihin ja niiden perusteluihin keskittyen.

Näkemyksistä riippumatta ihmisten puhetapa haastatteluissa oli kokeilua arvioiva – tämä lienee kulttuurinen kysymys: haluamme tutkimustilanteessa tuottaa kriittisiä, pohdiskelevia puheenvuoroja sekä osoittaa, ettemme ole ainoastaan vastaanottajia suhteessa todellisuuteen vaan kykenemme tulkitsemaan ja arvioimaan sitä.

Niin negatiivinen kritiikki kuin positiivisetkin puheenvuorot kiinnittyivät samoihin faktoihin kuin kyselyissä. Positiivisissa kommentteissa toistuivat tapahtumat, kirpputorit, kadun tunnelma, uusi urbaani estetiikka ja omaehtoisen toiminnan mahdollisuus sekä uudenlaisen kaupunkikulttuurin sisäänajo ylipäätään. Kriittiset kommentit taas kiinnittyivät parkkipaikkojen puutteeseen, järjestyshäiriöihin, meteliin, roskiin ja tiedonpuutteeseen:

”Vaasankatu on kapea katu, joten äänet kaikuvat ylimpiin kerroksiin asti. Sijainti kävelykadulle oli siis väärä; ei tällaisella kadulla voi olla näin kovaäänistä elämää.”

”Koska rappuihin ei jatkossakaan pääse eikä isännöitsijä välttämättä laita viestejä eteenpäin, pitäisi tiedotteet laittaa kaikkien ravintoloiden oviin.”

Haastattelumateriaaleissa kyselyaineistolle tyypilliset

kahtiajaot kuitenkin lievenivät ja saivat ympärilleen neuvottelevia koodeja ja pohdiskeluja ”vastapuolen” silmälaseja tavoitellen. Kriittiset konkreettiset argumentit (melu, vähenneet parkkipaikat tms.) nähtiin kulttuurisen muutoksen kontekstissa ja erotettiin oma voimakaskin harmi yhteisön kokemuksesta ja siihen sisältyvästä potentiaalista. Kriittinen puhetapa laimeni reunaehtojesi asettamiseksi: periaatteessa idea on hyvä, kunhan vain esimerkiksi tiedottamisesta, puhtaanapidosta, melusaasteesta yms. huolehdittaisiin paremmin.

”Vähimmillään kaupunki voisi kustantaa penkit ja tuoda lisää roskiksia.”

Lisäksi haastateltavat – kriittiset ja kokeilua kannattaneet – painottivat vastuullisten toimijoiden merkitystä. Kaikenlaiset puutteet ja häiriöt on haastateltavien mukaan helpompi hyväksyä ja kestää, jos on selvää, mihin ongelmatilanteissa voi ottaa yhteyttä. Toisaalta apua, ideoita ja parannusehdotuksia on hankalaa tarjota, jos ei ole selvää käsitystä kuka niistä voisi olla kiinnostunut.

”Me oltais odotettu, että koulu, urheiluseurat tai paikalliset pikkuteatterit ois osallistuneet. Voihan se olla etteivät nekään tienneet kokeilusta. Jonkun pitäisi ottaa vastuu siitä, että kävelykadulla järjestettäisiin vaikka ohjattua jumppaa lapsille ja aikuisille.”

Kolmanneksi niin negatiivisesti kuin positiivisesti suhtautuneiden kriittisiä huomioita jäsentäväksi teemaksi nousi syiden ja seurausten puutteessa mielivallan olla olemisen kokemus. Kun ei mistään selvinnyt miksi kävelykatukokeilu ylipäätään aloitettiin tai mitä sillä

konkreettisesti tavoiteltiin, jokainen järjestyshäiriö näyttäytyi paljon vakavampana kuin tavallisesti. Yhden haastateltavan mukaan jokainen pizzalaatikko tai tupakka-aski kadulla muistutti koetusta mielivallasta konkreettisesti ja aiheutti joka kerran pienemmän tai suuremman tunnekuohun. Se, miten suuri merkitys tunnekuohulle annettiin, näytti riippuvan ainakin siitä, kuinka paljon haastateltu oli valmis ottamaan itse selvää siitä, mistä kokeilussa on kysymys ja mitä sillä on tavoiteltu:

”Ei me mistään kysely eikä myöskään lueta lehtiä. Onnea vaan niille, joita tällainen kokeilu seuraavaksi häiritsee.”

”Periaatteessa idea on edelleen kannatettava. Yhteinen tekeminen kuuluu kaupunkiin, mutta se pitäisi vaan tehdä alusta asti paljon avoimemmin.

Kannattajien ja vastustajien väliset erot näyttivätkin haastattelupuheessa kulminoituvan enemmän siihen, mitä mieltä haastateltava on kaupunkikulttuurista ja kaupunkilaisuudesta ylipäätään kuin siihen, mitä mieltä oltiin itse kävelykatukokeilun onnistumisesta. Positiiviset ja kehittäväan puhetapaan sitoutuneet näkivät kaikenlaiset vanhoja ajattelu- ja toimintatapoja haastavat asiat askelina eteenpäin ja korostivat sitä mitä kokeiluhankkeiden myötä on ylipäätään mahdollista saavuttaa. Heidän puheensa oli kuitenkin kovin kriittistä periaatteellisesta positiivisuudesta huolimatta: kaiken olisi voinut hoitaa toisin ja paremmin. Tämä puhe oli rakentavaa ja se juurtui helposti uuden demokratian ideoihin. Positiivisten mukaan kaupunkilaiset haluavat olla omistajia alamaisten tai asiakkaiden sijasta ja tulla kohdelluiksi sellaisina.

Kriittisten, negatiivisesti suhtautuneiden, mukaan kokeilu liittyy enemmän Vaasankatuun kuin uudenlaiseen aktiiviseen kaupunkilaisuuteen ja kaupunkikulttuuriin yleensä. Siksi asiassa olisi pitänyt kuulla erityisesti Vaasankadun asukkaita ja yrittäjiä. Kävelykatukokeilu sinänsä kuulosti haastatellusta kriitikosta ihan hyvältä, kunhan se toteutettaisiin ”jossain muualla”.

”Tulevissa kokeiluissa täytyy tarkkaan miettiä sijainti. Esimerkiksi sellaiset kadut, joilla on kivijalkaliikkeitä eikä pelkkiä ravintoloita, voisivat toimia kävelykatuina.”

”Vaasankadun taloissa on monessa todella hienot pihat. Asukkaat haluavat grillailla niillä kaikessa rauhassa. Joskus joku on ehdottanut, että avataan portit niin, että muutkin pääsevät nauttimaan pihostamme, mutta eihän me voida. Täällä on ihan liikaa häiriöitä jo ilman kävelykatuakin.”

Se omistajuus, joka positiivisten puheessa kiinnittyi koko kaupunkiin, kiinnitettiin kriittisten diskurssissa omaan kotikatuun ja lähiympäristöön. Molemmat ryhmät kokivat tulleen kuulluiksi liian vähän, mutta eri syistä. Kriittiset olisivat halunneet vaikuttaa kokeilun aloittamiseen (estää sen), positiiviset itse kokeiluun, sen suunnitteluun ja toteuttamiseen.

Ryhmiä yhdisti kriittisyys päättäjiä ja viranomaisia kohtaan. Samankaltaiset puheet asettuivat tietenkin erilaiseen tulkintakontekstiin. Ajatus siitä, etteivät päättäjät ja virkamiehet ymmärrä mitä tekevät tarkoitti negatiivisen kriittisille sitä, etteivät päättäjät voi ymmärtää sitä konkreettista harmia, jonka aiheuttavat asukkaille, kun eivät

itse asu harmin keskellä. Positiivisen puheessa sama lause viittasi kokeilun toteutustapaan: kun kokeiluihin lähdetään tavoitteita ja resursseita, voidaan olla varmoja niiden "epäonnistumisesta" vaikka kokeiluilla asioilla sinänsä olisi potentiaalia. Positiiviset siis pelkäsivät, että kokeilun lopputulos olisi kävelykatujen tuleminen tyrmätyksi aivan "vääristä syistä".

"On todella sääli, jos tämä kokeilu ymmärretään lopputulokseksi eikä askeleeksi johonkin uuteen, ennennäkemättömään."

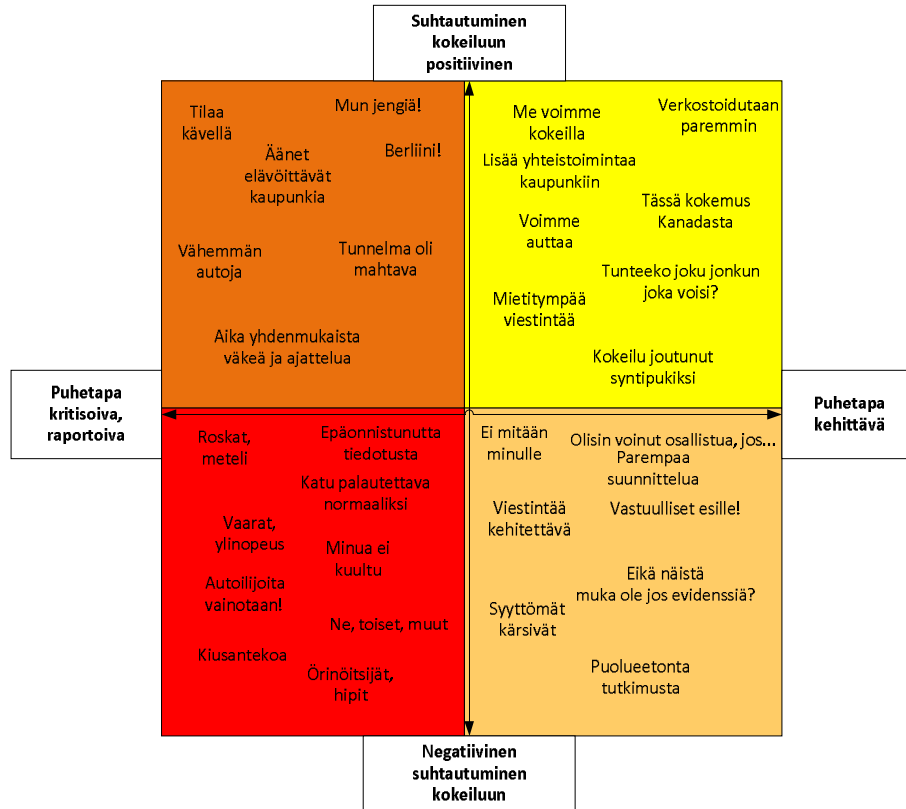
Haastatteluissa asiantuntijoiden, kaupunkiaktiivien ja kokeiluun positiivisen kriittisesti suhtautuvien puhuvat muistuttivat toisiaan. Niissä korostui ajatus kokeilusta uutena toiminnan muotona, yhteistoiminnan painottaminen ja valmius ideoida, neuvotella ja kuunnella muiden perusteluja. Kokeilun nähtiin sekä vastaavan jo käynnissä olevaan kaupunkikulttuurin muutokseen että ennakoivan tulevia yhteisöllisiä toimintamalleja.

Negatiivisen kriittisesti kokeiluun suhtautuneet haastateltavat pitäytyivät kokeilun konkreettisissa seurauksissa. Tässä puhettavassa keskeinen viesti oli, että kokeilun haitat olivat suuremmat kuin hyödyt. Haittoja perusteltiin sekä omakohtaisilla kokemuksilla (muun muassa menetetyt yöunet) että oletuksilla muiden kokemista haitoista (muun muassa yrittäjien oletettiin menettäneen ansioitaan ja huumekaupan arvioitiin lisääntyneen).

Asiantuntijat ja aktiivit näkivät kävelykatukokeilun osana uutta kaupunkilaisuutta, joka määrittyy ja muuttuu tekemisen käytännöissä. Kokeilu nähtiin puutteistaan huolimatta voittopuolisesti positiivisena kokemuksena. Asiantuntijat

katsoivat kokeilun toimineen opettajana ja perustana sekä tuleville kokeilulle että paremmalle suunnittelulle. Aktiivit puolestaan näkivät kokeilun edellä mainittujen seikkojen lisäksi myös tilaisuutena oppia kokeiluissa olennaisista verkostojen hyödyntämisestä ja viestinnän käytäntöjen kehittämisestä. Kokeiluun positiivisesti suhtautuvien kritiikki liittyy hallinnon ja kansalaistoiminnan väliseen ristiriitaan: lupakäytäntöihin, tiedotukseen ja resurssien vähyyteen.

Kokeilun suhteen itsensä ulkopuolisiksi tunteneet asukkaat ja yrittäjät puolestaan korostivat Vaasankatua asuin- ja työpaikkana, joka kylläkin on kaupungissa mutta jossa pitäisi "noudattaa hyväksi havaittuja kaupunkikäytäntöjä, joihin autoilukin kuuluu, eikä kokeilla jotain uutta." Joitain uusiakin toimintatapoja oltiin valmiita hyväksymään, mutta "siltoin kaupungin tulisi suunnitella ja toteuttaa ne huolella". Tässä näkemyksessä kaupunkitila on olosuhde, johon on totuttu ja kiinnytettykin, ja jonka muuttaminen on tehtävä ylhäältä käsin, mutta vastuullisesti.

Kuva 2: Kokeilusta puhumisen näkökulmat

Puhetavoista tavallisimpia olivat negatiivinen, raportoiva ja positiivinen, kehittävä puhetapa.

5. Kokeilun viestintä ja julkisuus

Kävelykatukokeilun julkisuus rakentui sen ympärillä käydystä mediakeskustelusta, sosiaalisen median foorumeilla käydyistä keskusteluista ja kaupungin virallisesta tiedotuksesta. Seuraavassa analysoidaan lyhyesti kokeilun julkisuutta sen eri foorumeilla.

5.1 Tiedotus ja sen vastaanotto: asiallisesti annostellen

Kun päätös Vaasankadun kävelykatukokeilusta oli tehty kaupunginvaltuustossa 27.2.2013, oli Vaasankadun asukkailla mahdollisuus saada tietoa muutamasta lähteestä. Ensimmäisinä kokeilusta kerrottiin kaupunkiaktiivien (Kallio-liike, Prototype Helsinki) facebook-sivuilla ja verkkosivuilla. Myös moni media uutisoi kokeilun aloittamisesta viimeistään päätöksentekoa seuranneena päivänä. Virastojen (kaupunkisuunnitteluvirasto, rakennusvirasto) sivuilta tieto löytyi, mutta kohtalaisen hankalasti ainakin tutkimukseen osallistuneiden mukaan.

Vaasankadun asukkaiden ei ollut välttämätöntä seurata mediaa saadakseen tiedon kokeilusta, sillä heitä puhuteltiin myös suoraan: Kaupunkisuunnitteluvirasto tiedotti asukkaita koteihin kannetulla tiedotteella (ks. *Tutkimuksen aineistot*) noin kaksi viikkoa ennen kokeilun käynnistymistä. Tiedote oli sinänsä asiallinen ja sisälsi tarpeellisen informaation, mutta viestinnän näkökulmasta sen laatimisessa olisi voitu onnistua paremminkin. Asiat kyllä ilmaistiin kohtalaisen selkeällä viranomaiskielellä, mutta niiden esitysjärjestys ei suinkaan mukailut asukkaan logiikkaa. Tiedote alkoi sillä, että kerrottiin, että kokeiluun ryhdytään ja että kaupunginvaltuusto on tehnyt asiasta päätöksen. Seuraavaksi kerrottiin, ettei rakenteellisia muutoksia tehdä, vaan muutoksesta suoriudutaan

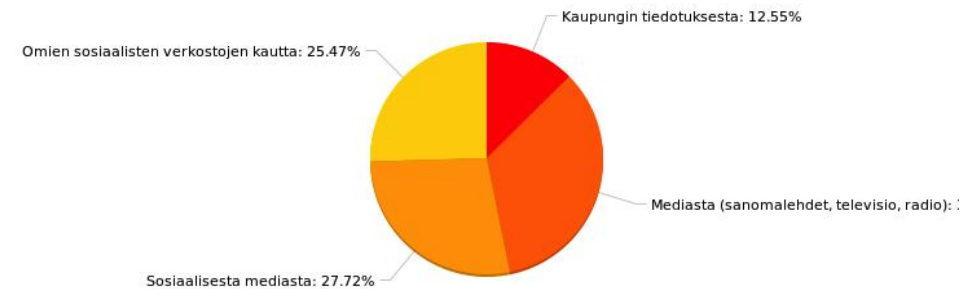
liikennemerkein. Vasta tämän jälkeen kerrottiin, mitä muutos asukkaan näkökulmasta tarkoittaa.

Tiedotteen vastaanottanut asukas sai lukea, ettei kadulla saa kesän aikana ajaa autolla eikä pysäköidä. Seuraavaksi vakuuteltiin, ettei asukkailla oikeastaan ole autoja niin paljon, että 80 pysäköintipaikan menetys juurikaan vaikuttaisi. Tämän jälkeen asukasta kehoitettiin osallistumaan kadun elävöittämiseen ja yrittäjää huolehtimaan siitä, että huolto- ja pelastusajo tonteille onnistuu rajoituksista huolimatta. Asukkaiden näkemyksiä luvataan tutkia ja palautetta luvataan kerätä myös muilla tavoilla.

Nopealla lukaisulla tiedote saa asian vaikuttamaan monimutkaiselta. Kokeilun alkaminen selviää, mutta vastaako hankkeesta KSV, Prototype Helsinki vai Rakennusvirasto? Onko kokeilulle jokin muukin kimmoke kuin autoilun rajoittaminen? Miksi kokeilu ylipäätään toteutetaan? Olenko yrittäjänä vastuussa sen onnistumisesta?

Näkemykset kävelykatukokeilun viestinnästä

Kyselyyn vastanneista noin kolmannes (34 %) oli saanut tietoa kävelykatukokeilusta median välityksellä. Muiksi merkittäviksi tietolähteiksi nousivat sosiaalinen media (28 %) ja vastaajien omat sosiaaliset verkostot (26 %). Ainoastaan 12 % vastaajista nimesi kaupungin tiedotuksen tietolähteekseen.

Kuva 3: Mistä vastaajat saivat tietoa Vaasankadun kävelykatukokeilusta.

Vastaukset eivät yllätä, sillä kaupungin tiedotukselle ei kokeilussa alunperinkään rakennettu merkittävää roolia. Jos tiedotteen vaikuttavuutta halutaan puntaroida, voidaan sanoa, että vanhemmissa ikäsegmenteissä se tuli luettua huomattavasti useammin kuin nuoremmissa. Perinteinen paperitiedote näyttää yhä kohtalaisen tehokkaalta keinolta viestiä yli 45-vuotiaille ja varsin tehokkaalta yli 65-vuotiaille.

Yli puolet (56 %) vastaajista katsoi saaneensa riittävästi tietoa kävelykatukokeilusta. On kuitenkin merkittävää, että kolmannes vastaajista (34 %) koki, ettei ollut saanut riittävästi tietoa kokeilusta. Tiedottaminen on kyselyihin vastanneiden näkökulmasta ollut samaan aikaan riittävä ja riittämätöntä.

Myös haastatteluissa kaupungin viestintää moitittiin niukkuudesta ja näkymättömyydestä. Toteutettua viestintää pidettiin hyvänä, mutta sitä toivottiin enemmän ja jatkuvammin. Myös KSV-foorumia sekä kiiteltiin (olemassaolosta ylipäätään) että moitittiin (hankala löytää, käytettävyysongelmat ja vuorovaikutuksen puute).

Ristiriitaa tyytyväisyydessä viestintään selittävät sosiaaliset verkostot. Sellaiset vastaajat, jotka hyödynsivät sosiaalista mediaa ja joiden sosiaalisissa verkostoissa keskusteltiin kävelykatukokeilusta kokivat tietoa tulleen riittävästi. Vastaajat, joiden verkostoissa – virtuaalisissa tai reaalissa – katu ei päätynyt agendalle, olisivat kaivanneet lisää julkista tietoa, sekä tiedotusta että keskustelua mediassa.

Palautteen antamisen mahdollisuuden ja vuorovaikutuksen suhteen vastaajat olivat tyytymättömämpiä: noin kolmannes (34 %) piti palautteen antamista ja vuorovaikutusta riittävän helppona. Vastaavasti toinen kolmannes (31 %) oli eri mieltä. Noin neljänneksellä (23 %) ei ollut kantaa tähän väittämään. Ristiriidalle löytyy selityksiä sekä muista yhteyksistä että kysymyksen yhteyteen liitetystä avovastauksesta. Sosiaalisen median käyttäjät ja ne, joiden verkostoissa puhuttiin aiheesta kokivat palautekanavien olevan riittäviä ja esimerkiksi kyselytutkimusten toimivan riittävänä paineiden purkajana. Avovastauksissa korostettiin relevantin, rakentavan ja toimintaorientoituneen keskustelun mahdollisuutta facebookissa ja omissa verkostoissa. Vuorovaikutuksen määrää ja laatua kritisoineet puolestaan olisivat halunneet kertoa käsityksistään jo ennen kokeilusta päättämistä tai edes ennen sen aloittamista.

Viestintää ja vuorovaikutusta koskevat avovastaukset (joita saatiin yhteensä 130 kpl) selventävät vastaajien näkemyksiä

siitä, miten kokeilusta heidän näkemystensä mukaisesti olisi syytä viestiä. Vastaajien ehdotukset koskivat etenkin

- viestinnän määrää, ajoitusta ja jatkuvuutta: kautta linjan haluttiin enemmän viestintää ja vuorovaikutusta sekä ennen kokeilua että sen aikana kokeilun aikana.
- viestinnän sisältöjä: kokeilun syitä ja seurauksia toivottiin julkiseen keskusteluun.
- sosiaalisen median hyödyntämistä: toivottiin viranomaisten osallistumista poliitikkojen ja aktiivien lisäksi sekä ehdotettiin esim. kaupungin oman, "neutraalin" facebook-ryhmän perustamista tai tapahtumasivuja kävelykatukokeilulle
- kyselyä: usea vastaaja piti kyselytutkimusta palautekanavana, jollainen olisi pitänyt järjestää sekä ennen kokeilua että sen jälkeen
- viestinnän ja vuorovaikutuksen kanavia ja kohteita ylipäätään: vastauksissa nostettiin esiin väärin kohdistettu viestintä; vastaajat kokivat, että kyselyn olivat saaneet aivan väärät henkilöt (esim. muutamat yrittäjät), että tiedote oli osunut vain harvoihin osoitteisiin ja että facebook-ryhmä oli perustettu vain kokeilun kannattajille. Lisäksi nostettiin esiin se, että viestintä pitäisi hoitaa mahdollisimman monin keinoin, sillä eri ihmisryhmät seuraavat erilaisia viestimiä. Konkreettisimmillaan ehdotettiin infotaulua kadulle ajantasaisten viestien välittämiseksi
- vastuuta viestinnän ja vuorovaikutuksen järjestämisestä: turhautuminen siihen, että tiedotuksesta vastaavaa tahoa oli vaikea selvittää ja että selkeää palautekanavaa ei mistään löytynyt

Vaasankadun asukkaiden ja yrittäjien näkemykset viestinnästä antavat aihetta reflektoida kokeilun viestintää. Viestintä ja vuorovaikutus koettiin puutteellisiksi etenkin ajoituksen ja

saavuttavuuden suhteen. Osa vastaajista oli täysin tyytyväisiä siihen, miten viestintä ja vuorovaikutus kokeilun aikana oli järjestetty. On kuitenkin selvää, että palautetta kirjoittivat ensisijaisesti ne, jotka kokivat viestinnän ja vuorovaikutuksen jollain tapaa epäonnistuneen. Mitä olisi voinut tehdä toisin? Mitä ei olisi voinut tehdä toisin? Miten julkisuutta olisi voinut hyödyntää?

5.2 Mediajulkisuus: niukkaa ja negatiivista

Vaasankadun kävelykatukokeilusta kirjoitettiin mediassa jonkin verran – juttuja kertyi KSV:n omaan mediaseurantaan 19 ja suunnilleen saman verran löytyi omin hakukeinoin. Kävelykatuja koskevia juttuja löytyi linkitysten ja hakujen avulla jonkin verran enemmän – näissä Vaasankadun kokeiluun saatettiin viitata tai kokeilusta kertova uutinen linkitettiin ”Lisää aiheesta” – listalle, jolloin se pysyi ikään kuin palstoilla kävelykatujen julkisuudessa.

Julkisuuden näkökulmasta palstoilla ja keskusteluissa pysyminen onkin olennaisempaa kuin yksittäiset jutut. Julkisuus on toki mediatekstejä, mutta niiden lisäksi se on tila, joka syntyy jonkin aiheen tai asiakysymyksen ympärille siitä kiinnostuneiden asianosaisten välille. Tästä näkökulmasta katsottuna julkisuus on toiminnan mahdollistava kontaktipinta samaan aikaan kun se on asioita ja ilmiöitä osoittava ja esille nostava toimija itsessään. Sitä ei siis voi typistää yksittäisiin teksteihin, vaan julkisuus viittaa tekstien ympärille syntyneeseen keskusteluun, käsityksiin ja toimintaan sekä keskusteluissa tuotettuihin kulttuurisiin ja yhteiskunnallisiin agendoihin. Julkisuutta voi kuitenkin tarkastella ”yksiulotteisesti” tekstien näkökulmasta sekä syvällisemmin aiheiden elämän mahdollistavina pintoina.

Tekstien näkökulmasta Vaasankadun kävelykatukokeilun julkisuus oli kapeahkoa ja negatiivista. Tämä ei sinänsä liity kokeiluun vaan journalismiin, erityisesti uutiskriteereihin. Yleisimmin ajankohtaisia aiheita nostetaan esille kriittisen arvioinnin kautta. Ilmiöjutuissakin näkökulmaksi valikoitu useimmiten huoli tai epäkohta.

Vaasankadun kävelykatukokeilusta kirjoitettiin helmikuusta 2013 alkaen. Kaupunginvaltuuston päätös 27.2. esitettiin kohtalaisen positiivisessa valossa. Tulevaisuuteen suuntautui 3 juttua kokeilusta sekä useampi kävelykatuja yleisemmin käsitellyt juttu. Näissä kävelykadut kuvattiin kaupunkikulttuurin elävöittäjinä, siis positiivisina ja tavoiteltavina asioina sekä poliitikkojen, hallinnon että kaupunkilaisten näkökulmista. Journalismille ominaiseen tapaan teksteihin rakennettiin myös toinen, tässä tapauksessa varauksellinen, suhtautuminen asiaan.

Uutinen Vaasankadun muuttamisesta kävelykaduksi otettiin innostuksella vastaan torstaina. Helsinginkadulla asuvan Anssi Kytösen mielestä kaupunginvaltuusto teki keskiviikkona hyvän päätöksen linjatessaan, että autot hädätään asunto- ja baarikadulta kesän ajaksi. (HS 1.3.2013)

Vaasankadulle heinäkuussa avatun Made in Kallio -kahvilan perustaja Mia Lehti toivoo, että kävelykatu tuo Vaasankadulle ihmisiä viettämään aikaa. Hän on iloinen, että katukirpputoreja ja muiden ulkotapahtumien järjestäminen helpottuu kun autot eivät ole tiellä. – Tänne tulee hyvää meininkiä. Ihmiset pääsevät nauttimaan kadusta. Autot vievät aika paljon tilaa, hän sanoo.

Mitä lähemmäs kokeilun toteutumista päästään, sitä voimakkaammin huoli – asukkaiden, yrittäjien ja hallinnon – konstruoidaan:

Helsingin Vaasankadun yrittäjillä ja asukkailla on monta kysymystä kävelykatukokeiluun liittyen, joihin ei ole löytynyt vastauksia. Yle Uutiset lähti selvittämään, mitä kokeilu oikein pitää sisällään. (YLE Uutiset 9.5.2013)

Kun kokeilu on käynnissä, jutuissa siirrytään klassisten uutiskriteerein mukaiseen käsittelyyn modernein maustein. Galtungin ja Rugen jo 60-luvun lopussa määrittelemien kriteerien mukaan asiasta tulee uutinen kun se on negatiivinen, ajankohtainen, yllättävä, koskettava, eliittejä koskettava tai henkilöitävissä. Vaasankadun kävelykatukokeilu oli tarvittaessa kaikkea tätä: ajankohtainen, sillä päätös ja toteutus seurasivat toisiaan varsin pikaisesti, negatiivinen autoilijoiden ja pysäköintipaikkaa tarvitsevien näkökulmasta, kaikkia asukkaita ja kaupunkilaisiakin koskettava ja samaan aikaan eliittivetoinen (poliittinen päätös) ja henkilöitävissä aloitteen tehneisiin poliitikkoihin sekä vastuullisiin toimijoihin.

Moderneja mausteita edustaa ruohonjuuritason ja tavallisten ihmisten näkökulma: asukkaiden kokemusten esille nostaminen sekä sisällöltään päivitetty vastakkainasettelu päättäjien ja kaupunkilaisten välillä. Perinteisestä herravivahasta on siirrytty arvojen ja periaatteiden vastakkainasetteluun: pohditaan demokratian muotoja ja prosessien omistajuutta: kenelle kaupunki kuuluu ja kenen ehdoilla sitä kehitetään.

Tällöin jutuista tulee luonteeltaan arvioivia. Muutaman viikon sisällä kokeilun aloittamisesta mediassa kysytään jo, onnistuiko kokeilu tai arvioidaan sen sujumista.

Helsingin Vaasankatu muuttui kesän ajaksi kävelykaduksi. Kokeilun odotettiin muuttavan kadun kaupunkilaisten virkistyspaikaksi ja ilmaan heiteltiin käyttöideoita aina kaupunkiviljelystä terassikeitaisiin. Avajaisviikonlopun jälkeen katu on kuitenkin näyttäytynyt karuna. Kokeilua on kovasti kiiteltu, mutta se on herättänyt myös eripuraa. Kaupunkisuunnitteluviraston sivuilla on käyty kovaa keskustelua asiasta. - Näyttää siltä, että mielialat ja mielipiteet ovat hyvin voimakkaasti puolesta ja toisaalta voimakkaasti vastaan. Tätä keskustelua seurataan ja sen pohjalta sitten valmistellaan päätöstä päätöksentekijöille, että miten tästä jatketaan. Vielä on vaikea sanoa jääkö kokeilu kertakokeiluksi vai jatkuuko se syyskuun loppuun asti vai päädytäänkö tässä kenties vielä toiseen ratkaisuun jo aiemmin, sanoo Silfverberg. (Yle Uutiset 14.6.2013)

Näkökulmaa haetaan kriittisestä kadunmiehestä ja niin virkamiehet kuin kaupunkiaktiivitkin – esimerkiksi Prototype Helsinki – asetetaan vastaamaan ja selittämään tavallisen ihmisen kokemia epäkohtia.

Kuukauden kuluttua kokeilun alkamisesta mediassa puhutaan jo suoraan sen epäonnistumisesta. Vaasankadun autius on otsikoissa ja kuvituksessa – kävelykadun kriteeriksi asettuu jonkinlainen jatkuva festivaali, jatkuva tapahtumien virta, ei jalankulkuvoittoinen liikenne. Joissakin jutuissa pohditaan kokeilun lopettamista etuajassa ja pidetään varmana sitä, että Vaasankatu "palaa normaaliin" eikä "kokeilusta tule pysyvää".

Asukkaat ovat ottaneet tehtäväkseen estää asiattomien autoilijoiden kulkua asettamalla tarvittaessa itse tien tukkeeksi. Poliisi suhtautuu tällaiseen kansalaisaktivismiin kiusantekona, vaikka autoilijat rikkovatkin määräyksiä – Yömeteli kestää nykyisin kahteen, kolmeen tai neljään. Alemmissa kerroksissa asuvat ovat uuvuksissa, Maarnela kertoo. Kävelykatu ei ole nykyisellään Maarnelan mielestä viihtyisä. (Metro 4.7.2013)

Vaasankatu muutettiin kävelykaduksi liian nopeasti. Kadusta ei ehditty tehdä viihtyisää kaupunkitilaa. – Eikö täällä ookkaan mitään? Tämänkaltaista pettynyttä säveltä on Divari Kalevan myyjä Maura Lasarov kuullut ihmisiltä, jotka etsivät uusia juttuja Helsingin Vaasankadulta. Katu muuttui tänä kesänä kävelykaduksi – tyhjäksi sellaiseksi. (HS 26.7.2013)

Media keskittyi keräämään kansalaisten raportteja kävelykadulta ja arvioimaan kokeilun jatkoa jo hyvissä ajoin ennen kokeilun loppumista. Puhutteluillaan media myös aktiivisesti kannusti kansalaisia lähettämään palautetta kokeilusta.

Nyt kun kokeilu on ollut päällä, palautetta on tullut ennen kaikkea kävelykatua vastaan. On ehdotettu, että eikö kokeilua voisi jo lopettaa. Kokeilua ei ole keskeytetty, vaan se kestää kaupunginvaltuuston päätöksellä syyskuun loppuun asti. Virastoon voi antaa suoraan palautetta sähköpostitse tai puhelimitse. (Helsingin Uutiset 6.9.2013)

Media asemoi itsensä selkeästi kansalaisten äänitorveksi. Tämä liittyy sen itseymmärrykseen ja journalismin eetokseen, mutta kansalaisten puolelle voi asettua muutenkin kuin joidenkin

kokemista epäkohdista kohisten. Syvällisemmästä näkökulmasta julkisuus merkitsee myös yhteisiä käsityksiä ja neuvottelua näiden sisällöstä. Tällöin mediakate on julkisuuden ponnistusalue, ilmipinta, jonka pohjalta kansalaisilla on mahdollista muodostaa käsityksiä ja keskustella niistä. Tällaiselle julkiselle keskustelulle media tarjosi vain vähän ja varsin yksiäänisiä aineksia. Mediajulkisuuden yksiäänisyys kumuloitui sanomalehtien omien uutisten lisäksi niiden verkkokeskusteluissa, joissa lukkoonlyödyt arviot kokeilun epäonnistumisesta tehtiin jo kesä-heinäkuun taitteessa. Vastaavalla tavalla tapahtui kaupunkisuunnitteluviraston omalla KSV-foorumilla.

Kävelykatukokeilun julkisuus pirstoutui julkisuuden eri foorumeille. Mediakeskustelu oli lopulta hyvin vähäistä ja sen sävy vaihteli asiallisesti uutisoinnista hyökkävään arviointiin. Niukahkolla asialinjalla pitäytyivät Helsingin Sanomat ja Yleisradio. Syvyyttä näiden medioiden keskusteluihin rakensivat etenkin verkkolehtien linkit kävelykatuihin muualla Suomessa ja Euroopassa.

Ilmaisjakelulehti Metro nosti kokeilun moneen kertaan näyttäviin otsikoihin, joilla houkuteltiin lukijoita negatiivisen kriittiseen asemaan suhteessa kokeiluun. Ilmaisjakelulehdelle tyypillinen ”hannukarpomainen” pienen ihmisen/kansalaisen puolelle asettuminen suurta koneistoa vastaan herättää kysymyksiä. Missä mielessä negatiivinen ja hyökkävä suhtautuminen palvelee kansalaisten asemaa suhteessa hallintoon. Demokraattisen julkisuusteorian näkökulmasta median tehtävänä olisi tuoda eri ääniä julkiseen keskusteluun ja tällä tavoin tarjota kansalaisille osallistumisen mahdollisuuksia.

Medialta voi kokeilun julkisuuden perusteella peräänkuuluttaa tarkempaa harkintaa eri näkökulmien ja toisistaan eroavien

äänten tuomisessa julkisuuteen. Kansalaiset olisivat kysely- ja haastattelututkimuksen perusteella kaivanneet periaatteellista keskustelua kokeilun perusteista ja siihen johtaneista päätöksenteon prosesseista. Näiden sijaan media osallistui kansalaisten kanssa kokeilun haitoista ja iloista raportoimiseen.

Mediakeskustelua vaivasi kontekstoinnin puute: juttuja ei kiinnitetty mihinkään paitsi Vaasankadun kävelykatukokeiluun. Media jätti tilaisuutensa hyödyntämättä. Samalla se teki osan lukijoista sokeiksi niille ulottuvuuksille, joita kävelykatukokeilu asiantuntijoiden ja kaupunkiaktiivien mielissä herätti. Vaihtoehtoisia konteksteja keskustelulle olisivat voineet olla esimerkiksi elävä kaupunkikulttuuri, kaupunkilainen toimijana, kokeilut hallinnon käyttövoimana, yleiset kaupunkilaisuuteen liittyvät teemat tms.

5.3. Sosiaalinen media: vuorovaikutusta ja orastavaa toimintapotentiaalia

Sosiaalisen median ja verkkokeskustelujen osalta kävimme systemaattisesti läpi KSV-foorumin, johon oli kokeilun ajaksi perustettu kommentointikanava sekä kokeilua varten perustetun suljetun facebook-ryhmän toimintaa. Muita seuraamiamme foorumeja olivat sanomalehtien verkkokeskustelut (Metro-lehti, IltaSanomat, Helsingin Sanomat) ja muut keskustelupalstat (Punk in Finland, Suomi 24). Sanomalehtien verkkokeskusteluilla viitataan aihetta koskevien juttujen kommentointiin, varsinaisilta keskustelupalstoilta on etsitty keskusteluja sanahauilla.

KSV-foorumi: yksisuuntaista häiriöiden raportointia, vastuiden peräämistä, hätähuutoja oman äänen puolesta

Kaupunkisuunnitteluviraston verkkosivuille avattiin kävelykatua koskeva keskustelumahdollisuus toukokuussa tiedotteen jakamisen yhteydessä. KSV-foorumin etusivulta löytyi autolla ajamiseen liittyvien rajoitusten lisäksi tieto siitä, että kokeilun aikana kerätään asukkaiden kokemuksia sekä palautteen muodossa että tutkimustarkoituksessa. Loppuun on lisätty johdattelevia käsityksiä siitä, mitä mahdollisesti on tulossa:

“Alueen asukkaiden ja yrittäjien kokemuksia kävelykadusta selvitetään kesän ja syksyn aikana tehtävällä tutkimuksella. Lisäksi kokemuksia ja ajatuksia kävelykatukokeilusta voi lähettää tälle keskustelupalstalle.

Miten Vaasankatu toimii kävelykatuna? Parantaako kävelykatu alueen viihtyisyyttä vai lisääntyvätkö järjestyshäiriöt? Onnistuuko pysäköinti ja jakeluliikenteen järjestäminen kävelykadusta huolimatta?”

Tiedotteeseen sisäänkirjoitetut oletukset siitä, mitä voi tapahtua, kun katu muutetaan kävelykaduksi, toteutuivat itseään toteuttava ennustuksen kaltaisesti palautteessa. Kansalaispalautteen voi karkeasti jakaa kahteen osaan: kokeilun haitoista ja iloista raportoivaan palautteeseen ja kokeilun periaatteita negatiivissävyyisesti kritisoivaan (=moittivaan) tai kriittisesti pohdiskelemaan (=arvioivaan) palautteeseen. Kokeilun saama palaute oli sekä negatiivista että positiivista. Etenkin alkuvaiheessa ja loppuvaiheessa kokeilua kehuva

palaute lisääntyi. Palautefoorumille kertyi sen aukioloaikana 10.5.-7.10.2013 kaikkiaan 238 kommenttia.

Raportoiva palaute oli hyvin konkreettista ja koostui havaituista järjestyshäiriöistä, desibelitasoista, autojen määrästä ja nopeuksista, kävelijöiden ja kadulla istuskelevien määrästä jne.

Kokeilun periaatteita kritisoiva palaute oli varsin monitahoista. Sävyltään kriittinen palaute oli joko teilaavaa, jolloin kritiikki tarkoitti kokeilun vastustamista tai arvioivaa, jolloin kritiikissä nostettiin esiin sekä epäonnistuneita että onnistuneita puolia ja ehkä pohdiskeltiin myös syitä ja seurauksia. Palautteessa kyseenalaistettiin

- koko kokeilu
- kokeiluun liittyvä toiminta ja aktiiviset toimijat
- kokeilun viestintä ja vastuunjako

Koko kokeilun kyseenalaistavassa palautteessa pohdittiin sitä, miksi kokeilu on toteutettu juuri Vaasankadulla ja miksi se on toteutettu juuri kävelykatuna eikä esimerkiksi pihakatuna. Kokeilun kyseenalaistava palaute sisältää myös viestejä, joissa kokeilun toivotaan loppuvan ja tilanteen palaavan ennalleen mahdollisimman pian:

”Vaasankatu takaisin luontaiseen käyttöön – palataan entiseen”.

Palautteessa tuotiin voimakkaasti esiin kokemus siitä, että asianosaisia olisi pitänyt kuulla hyvissä ajoin etukäteen. Tulkinta asianosaisista vaihteli: joillekin asianosaisia olivat kaikki Vaasankadun asukkaat ja joillekin helsinkiläiset ylipäätään. Palautteessa viitattiin myös subsidiariteettiperiaatteeseen päätöksentekoon, jonka tässä

tapauksessa tulkittiin tarkoittavan nimenomaan sitä, että kaikkia kadun välittömässä vaikutuspiirissä eläviä tulisi kuunnella:

”Onko pohjimmiltaan reilua, että asian päättävät ihmiset eivät ole edes alueella asuvia henkilöitä?”

Kuultavia osallisia koskeva palaute sai varsin villedä sävyllä, kun palautteessa esitettiin, että kokeilusta saivat päätää vain kadun varrella asuvat ja enemmän pitäisi kuulla niitä, jotka asuvat kadun puolella alakerroksissa. Sen sijaan esimerkiksi kommuuneissa asuvat ”hipit” haluttiin jättää kuulemisen ulkopuolelle.

Huomattavan paljon negatiivisen kriittistä palautetta saivat myös kävelykadulle toimintaa järjestäneet tahot, käytännössä Prototype Helsinki ja Made in Kallio, joiden katsottiin edustavan jotain muuta kuin ”tavallista Vaasankadulla asuvaa”.

”Aktiivisena touhua selvästi vain pienehkö porukka. On samantekevää missä he asuvat, koska he eivät todellakaan edusta kaikkien alueella asuvien mielipiteitä”

Toimintaa ja toimijoita kritisoivassa palautteessa oltiin huolissaan siitä, että tapahtumilla ja koko kokeilulla edistetään vain pienen ihmisryhmän ja ravintolayrittäjien asemaa. Keskeiseksi kysymykseksi nousi, miksi vain jotkut toimivat ja miksi on vain tietynlaisia tapahtumia.

Kokeilun viestintä ja vastuunjako olivat kritiikin aiheita, jotka kirvoittivat palautteessa aivan suoria kysymyksiä: miksi en tiedä tapahtumista, miksi en löydä tietoa siitä mihin voin lähettää palautetta, miksi palautteeseeni ei vastata. Kuka on tämän kaiken takana?

“Suurimmaksi ongelmaksi näyttääkin muodostuneen - asukkaiden kannalta vakavien ja jopa väkivaltaisten järjestyshäiriöiden ohella - se, että tiedotus- ja toteutusvastuuta kilvan väistellään ja siirrellään hankkeen ideoiden ja toteuttajien kesken.

Tällöin ne, joihin hanke eniten vaikuttaa eli alueen asukkaat ja yrittäjät ja muut toimijat jäävät ilman selkeää ja suoraa kontaktia, joka vastaisi heidän selvästikin aiheellisiin kysymyksiinsä ja tiedusteluihinsa.

Vaikuttaa uskomatonta kyllä siltä, että kävelykatukokeiluhankkeen toteuttajat ja tiedottajat ym. eivät ilmeisesti itsekään tiedä, kenelle vastuut asiassa kuuluvat. Tällaista ei voida hyväksyä.”

Kokeilun viestinnän ja vastuunjaon avaaminen jäi palauttekeskustelussa vähäiseksi, sillä vain Prototype Helsingin Petra Jyrkäs kirjoitti heinäkuun alussa työnjakoa selventävän vastauksen sitä ihmetelleille. KSV-foorumi toimi melko vanhanaikaisena pääosin yksisuuntaisena palautteen keräämisen alustana. Aktiivista vuorovaikutusta ja keskustelua kaivanneiden itsensä osallisiksi ja asianosaisiksi kokeneiden tarpeita se ei palvellut parhaalla mahdollisella tavalla. Sosiaalisen median vuorovaikutteisempiin muotoihin tottuneet kaupunkilaiset ehdottivatkin useampaan kertaan aidosti vuorovaikutteisen alustan, esimerkiksi facebook-ryhmän perustamista.

Syyskuussa keskustelupalstalla alettiin perätä kokeilun tuloksia. Ihmiset halusivat tietää, onko heitä kuultu ja minkälaisin vaikutuksin: lopetetaanko kokeilu palautteen perusteella, lopetetaanko se palautteesta huolimatta. Erityisesti perättiin perusteita tuleville päätöksille: minkälaisia asioita tullaan huomioimaan kun kokeilun onnistumista arvioidaan, ja kuka tämän arvioinnin toteuttaa. Minkälainen tulee olemaan asukkaiden rooli tässä arvioinnissa?

“Kuka päättää kokeilun jatkosta, miten ja millä perusteella päätös tehdään? Tämä ei ole retorinen kysymys, vaan toivoisin tälle palstalle vastauksen.

Kyselytutkimuksen uusi kierros sai aikaan paljon kommentteja, joissa ihmeteltiin miksi kyselyä ei tälläkään kertaa jaeta kaikille asukkaille ja miksi se tavoittaa vain ne, jotka käyttävät tietokonetta. KSV oikaisee kyselyn jakamiseen liittyviä virheksityksiä ja jakaa tietoa ja kyselylinkin sivullaan, mutta kansalaisten kysymyksiin kokeilun arvioinnin kriteereistä tai sen tavoitteista ei vastata.

Foorumilla kyselylle ladataan suuria odotuksia. Pieneen, ensisijaisesti verkossa jaettuun kyselyyn viitataan “Helsingin yliopistolta tilattuna tutkimuksena”. Asukkaille ei kuitenkaan kerrota, että kyseessä ei ole asukkaiden kuulemisen metodi eikä sillä ole demokraattisen prosessiin liittyvää funktiota. Tutkimuksen tavoitteena on kartoittaa mielipideilmastoa ja pohtia tehtyjä viestintätekoja ja julkisuutta mielipiteiden muodostamisen taustana.

Facebook-ryhmä: Vaasankadun kävelykatukokeilu

Vaasankadun kävelykatukokeilun tapahtumaideointiin ja – tuotantoon oma-aloitteisesti osallistunut kaupunkikulttuuria ja kansalaisvaikuttamista edistävä verkosto Prototype Helsinki luonnehtii omaa rooliaan verkkosivuillaan seuraavasti:

“Prototype Helsinki on ollut mukana auttamassa Helsingin kaupunkia kokeilemaan minkälaista omaehtoista toimintaa Vaasankadulle voi syntyä, kun sitä kokeillaan kävelykatuna kesällä 2013. Prototype Helsinki kannustaa kokeilevaan kehittämiseen ja on ollut mukana luomassa puitteita kävelykadun elävöittämiselle esimerkiksi työpajojen kautta. Prototype Helsinki ei toimi Vaasankadun tapahtumia koordinoivana tahona. Kokeilua koskevaa palautetta kootaan Helsingin kaupungin Kaupunginsuunnitteluviraston palautekanavien kautta. Prototype Helsinki ylläpitää FB-ryhmää, jossa käydään avointa keskustelua kokeilun käytännön toteuttamiseen ja ideointiin liittyvistä seikoista.”

Facebook-ryhmä perustettiin toukokuussa ideointia, verkostojen rakentamista ja yhteistoimintaa edistämään. Ryhmä määriteltiin suljetuksi, mutta käytännössä kaikki halukkaat pääsivät mukaan. Lokakuun lopussa ryhmässä oli 185 jäsentä. KSV-foorumista poiketen ryhmää ei ole lopetettu kokeilun päätyttyä, vaan se toimii edelleen kokeilusta kiinnostuneiden väljänä verkostona.

Ryhmässä käydyissä keskusteluissa

- jaettiin kuvia Vaasankadulta ja muilta kävelykaduilta eri puolilta maailmaa
- jaettiin kävelykatuja koskevia lehtiartikkeleita ja tutkimusartikkeleita
- ideoitiin ja ehdotettiin, mitä kaikkea Vaasankadulla voisi kokeilla

- haettiin ideoille toteuttajia
 - informoitiin tapahtumista
 - raportoitiin negatiivisista ja positiivisista kokemuksista.
- Monipolvisia keskusteluketjuja ei ole mielekästä tässä referoida. Sen sijaan olennaista on se, että facebook-keskustelut elivät jatkuvassa korjausliikkeessä. Ryhmässä jaettiin ideoita, reflektointia toteutusta, puitteita epäonnistumisista ja hehkutettiin onnistumisia. Tämän lisäksi raportoitiin epäkohtia ja kiinnitettiin huomiota iloiseen yllätyksiin. Facebook-keskusteluille ominaisia ovat suhteellisen lyhyet kommentit ja polveilevat keskustelut. Välittömät vastaukset (yleensä joku on aina läsnä) saa aikaan sen, että keskustelu etenee kasvokkaisen vuorovaikutuksen tapaan.

Ohessa esimerkinomaisesti katkelmia kokeilun ensimmäisiin päiviin ajoittuneesta keskustelusta, johon osallistui kaiken kaikkiaan 15 ihmistä ja joka rakentui kaikkiaan 93 puheenvuorosta. Keskustelua käytiin noin vuorokauden ajan 5.6. klo 23.06-6.6. klo 23.03. Osallistujina oli sekä Vaasankadun asukkaita ja yrittäjiä että kaupunginvaltuutettuja ja kaupunkiaktiiveja. Näkemykset kävelykadusta edustivat sekä vastustavaa että puoltavaa kantaa ja kokemukset olivat niin negatiivisia kuin positiivisiakin.

Haluaisiko joku kysyä jotain Vaasankadulla asuvalta ja sillä samalla kadulla autoilevalta? Nyt olisi oikein oiva tilaisuus Jos ei ihan heti tule spontaanisti mieleen mitään, tarjoan tässä heti valmiiksi muutaman vaihtoehdon:

- 1) Miltä tuntuu palata kotiin työpäivän jälkeen ja kuunnella ja katsella päänaukomista kotiportilla?
- 2) Miltä tuntuu törmätä yllättäen kotikadun päähän ilmestyneisiin läpiajoesteisiin (ei mitään selitystä kenen, miksi ja mitä ne siinä tekevät) - kääntyä kärsivällisesti (kävelykatu kun on ihan kiva juttu kuitenkin), kiertää kortteli, törmätä katukiveyksistä rakennettuun esteeseen ja kuunnella ja katsella päänaukomista kotiportilla?
- 3) Miltä tuntuu viedä auto sinne sisäpihan parkkipaikalle, käydä

siirtämässä noita kiviä ja kuunnella ja katsella päänaukomista siinä samalla?

4) Miltä tuntuu asua kadulla, jossa ensin on vuosien ajan koirien kanssa saanut väistellä jalkakäytävällä pyöräileviä, ja nyt niitä samoja pyöräilijöitä saa samojen koirien kanssa väistellä oikein useamman kaistan leveydeltä? Päänaukomista ja mulkoilua on tähänkin yhteyteen usein tarjolla.

Kaikella lämmöllä ja kunnioituksella intoanne kohtaan. Muistattehan kuitenkin, että kadun varren taloissa asutaan jo valmiiksi. Tämä ei ole kalasatamajätkäsaari, jossa muutoksen voi rakentaa puhtaalle pöydälle. Vaasankatu ei ole myöskään Linnanmäen korvike täysikäiselle baarikansalle.

Kiinnostaa tietää miksi on pakko saada auto sinne sisäpihalle ylipäättään? eikö ihminen voi kävellä muutamaa metriä?

No jos siellä sisäpihalla on maksettu parkkipaikka niin on se ihan kiva että se auto on siellä eikä kadulla.

Näin juuri. Jos on paikastaan maksanut, niin silloin on ihan oikeutettua ajaa sinne pysäköimään. En näe tässä mitään ongelmaa.

Ei varmaan tunnu kivalta kuunnella huutelua parkkipaikalleen laillisesti ajaessa, ja en tiedä miten kaikelle kansalle saisi selvennettyä että pihaan ajo on sallittu. Sitähän ei edes lue niissä päädyn kylteissä, siellä sanotaan vain huoltoajosta kello 5-11.

Toisaalta en tiedä kuinka moni niitä lukee. Itsekään en tiennyt että pihaan ajo on sallittu (tai että siellä edes on autopaikkoja) ja katselin pari ekaa päivää kadulla autoilijoita murhaavasti kello 11:n jälkeen. Näistä käytännöistä olisi voitu ehkä vielä vähän enemmän kissankokoisin kirjaimin tiedottaa.

Ongelmiahan on ollut sekä siinä että kadun läpi ajetaan laittomasti ja nyt kun se pitkälti saatiin kuriin niin sen kanssa etteivät kaikki tiedä että osa kadulla ajosta on sallittua eikä se mitenkään näy ulospäin.

Itse ajattelen tätä "prosessina", kokeiluna, joka kehittyy. Valmista ei ole heti. Katsotaan kuukauden kuluttua mikä on tilanne.

Itse kannatan hyvää määrittelyä, suunnittelua ja ennen kaikkea viestintää. Nyt tämän hankkeen viestintä on sekä valmistelu- että

toteutusvaiheessa ollut heikkoa.

Jos kokeilua halutaan kehittää, on panostettava viestintään - sillä voi paikata monta jo tehtyä mokaa.

Käytäntöjen omaksuminen ottaa aikansa. Ja mielenkiintoista tässä on sekin että Helsinki ei ole koskaan yrittänyt mitään tällaista. Tässä oppii virastot ja me poliitikotkin koko ajan uutta. Vain virheitä tekemällä oppii!

Ja jo nyt tää on mahdollistanut ihan uutta.

Huh, ompa täällä ollut intensiivistä keskustelua tällä välin kun oon ollut offline!

Yrittäkää kaikilla osapuolilla pysyä rauhallisina, mäkin oon useammalle jo rauhallisesti viittonut että kääntykää takaisin, tää on kävelykatu. Ja moni on kääntynyt, päätään pudistellen mutta kiltisti. Ja oon käynyt juttelemassa ihmisille jotka käy kiviä kadulle levittelemässä, missä ei tosiaankaan ole järkeä kun se on tosi vaarallista.

Kyllä tästä vielä hyvä tulee, uskon siihen. Alku aina hankala jne. Hyvä et tänne ryhmään tulee enemmän ihmisiä joilla on henkilökohtaista kokemusta kadun toiminnasta!

Minä en halunnut kävelykatua. Ihan ok ja kivaakin, että se tuohon tuli. Kivaa siksi, että se näyttää olevan jostain käsittämättömästä syystä niin monelle tärkeä juttu. En halua penkkejä. Haluan vain olla rauhassa omissa kotonani. Ja se ei näytä onnistuvan tällä hetkellä.

Te, ketkä niitä humppia tänne järjestätte, haluatte varmasti kuitenkin onnistua hankkeessanne. Onnistuminen taas vaatii koko yhteisön tukea. Yhteisön tuki vaatii hyväksymistä. Hyväksyminen viestintää.

Nurkan takana ei myöskään odota mikään jakkupukuinen viestintäpartio, vaan se on jokaisen hankkeessa mukana olevan velvollisuus.

Ihan mahtavaa keskustelua! Ollaan osasta asioista ehkä hyvinkin eri mieltä, mut ehdutaan silti kaikki tänne Harjuun! ...ja sydämiäki jo näkyy keskustelussa ;D

Valtaosa keskusteluista liittyi katutapahtumien ideointiin, suunnitteluun ja toteutukseen. Lisäksi ryhmässä jaettiin linkkejä kävelykatukokeilua koskeviin mediateksteihin ja keskusteltiin kokeilun saamasta mediajulkisuudesta. Muusta julkisuudesta tuttua raportointia esiintyi jonkin verran ja teemat olivat palautekeskusteluista ja mediajulkisuudesta tuttuja.

Vaasankadun kävelykatukokeilun kuluessa facebook-ryhmä osoittautui kokeilukulttuurista edistävänä toimintaympäristöksi. Ryhmä eli lähes ympärivuorokautisesti ja sen välityksellä saatiin sekä informoitua että mobilisoitua ryhmään kuuluvia aktiiveja ideointiin, toimintaan tai vaikkapa tutkimushaastatteluun lähes reaaliajassa. Ryhmässä kohtasivat osalliset: kaupunginvaltuutetut, kaupunkiaktiivit, asukkaat, yrittäjät, tutkijat – ainoana yksittäisenä osallisiksi laskettavana ryhmänä facebook-ryhmästä puuttuivat kaupungin virkamiehet.

Aktiivisena verkostoitumisen foorumina ja toiminnan edistäjänä facebook-ryhmä ilmensi intressivetoista verkostoitumisen kulttuuria, joka yhdistää eri tahoja toimimaan yhteisen asian hyväksi. Toistaiseksi viimeinen pitkä keskustelu kokeilun eri ulottuvuuksista käytiin ryhmässä kokeilun loppumisen hetkinä 30.9. klo 21.27-1.10. klo 0.59. Keskustelun aloitti jälleen kriittinen asukas, joka laski tunteja ja minutteja kokeilun loppumiseen ja keskustelu päättyi, 53 kommentin jälkeen, kun 15 eri tahoja ja käsityksiä edustavaa keskustelijaa oli päätynyt varsin rakentavasti keskustelemaan kokeilun eri ulottuvuuksista.

6. Analyysistä tulkintaan

Kävelykatukokeilu toi näkyväksi kansalaisten valtavan kuulluksi tulemisen tarpeen. Kokeilua kohtaan esitetty kritiikki liittyi kaikilla foorumeilla

- johtajuuteen
- ohitetuksi tulemisen tunteeseen
- viestintään
- konkreettisiin asioihin.

Kysely- ja haastattelututkimus, fokusryhmäkeskustelut sekä kokeilun julkisuudesta tehty analyysi eivät auta vastaamaan konkreettiseen kysymykseen kävelykatukokeilun onnistumisesta. Olemme keskittyneet ihmisten käsityksiin sekä niiden taustalla vaikuttavaan viestintään: mediasisältöihin, tiedotukseen, sosiaaliseen mediaan ja ihmisten sosiaalisissa verkostoissaan käymiin keskusteluihin. Niinpä voimme tutkimuksen perusteella tehdä tulkintoja kokeilun kuluessa syntyneistä käsityksistä. Lisäksi voimme esittää havaintojamme siitä, miten osallisten valitsema viestinnän keinot sekä näkemykset osallistamisesta ja julkisuudesta ovat konkretisoituneet kokeilun kuluessa. Teoreettinen tulkinta kokeilun viestinnästä, osallistamisesta ja julkisuudesta voi tarjota ratkaisuehdotuksia pahimpien kompastuskivien välttämiseksi.

Viestintä: ajoitusta, kohderyhmätietoisuutta ja vastuuta

Tekemämme tutkimustyö nostaa ensinnäkin esille viestinnän merkityksen. Suuri osa osallisten kokemasta epävarmuudesta olisi ollut vältettävissä viestimällä enemmän, kohderyhmätietoisemmin ja ennen muuta vuorovaikutteisemmin.

Kaikki aineistoanalyysit osoittavat, että nimenomaan viestinnästä koettiin olleen pulaa. Toteutettua viestintää pidettiin periaatteessa hyvänä, mutta sitä toivottiin enemmän ja jatkuvammin. Jos kokeilun taustat, tavoitteet ja toimijat olisi tuotu esille riittävän usein ja riittävän monia reittejä, olisi ihmisten ollut helpompi hahmottaa kokeilua. Nyt kaupunkilaiset eivät osanneet paikantaa aloitteentekijöitä tai vastuunkantajia saati että olisivat käsittäneet, millaisia odotuksia heihin asukkaina kohdistettiin. Yhdistykset, seurat ja muut toimijat jäivät kokonaan puhuttelematta: tiedote jaettiin asukkaille ja yrittäjille, mutta entä järjestöt, yhdistykset, kerhot, urheiluseurat, koulut, leikkipuistot? Siis kaikki ne toimijat jotka muutoinkin järjestävät toimintamahdollisuuksia alueella.

Ajatuksena joka kotiin jaettava tiedote vaikuttaa kaiken kattavalta. Lopulta vain harva oli saanut tai muisti saaneensa tiedon kokeilusta kaupungin tiedotteen kautta. Myös kaupungin viestinnällä on mahdollisuus toimia siellä, missä sen kohderyhmät toimivat: sosiaalisessa mediassa ja verkkokeskusteluissa, mutta myös konkreettisesti kadulla. Asukkaat kaipasivat fyysistä infotaulua, joka muistuttaisi sekä kokeilun taustoista ja periaatteista että yksittäisistä tapahtumista. Monikanavaisuus ja entistä räätälöidympi kohderyhmäviestintä yhdistettynä vuorovaikutukseen on kansalaisten arkipäivää. Miksei se olisi sitä myös kaupungin viestinnässä?

Viestintään liittyvät myös vastuukysymykset, jotka jäivät asukkaille ja yrittäjille kaupunkilaisille epäselviksi. Onnekkait löysivät kaupunkisuunnitteluviraston verkkosivujen palautekeskustelun, KSV-forumin, jota sekä kiiteltiin että moitittiin. Moitteet liittyivät lähinnä sivuston käytettävyyteen ja siihen, että se oli vaikea löytää. Syystä tai toisesta harvat asukkaat ja yrittäjät osasivat hyödyntää suljettua facebook-

ryhmää. Ryhmään oli aluksi täysin vapaa pääsy. Melko pian ryhmä muutettiin ns. suljetuksi ryhmäksi, johon piti erikseen liittyä, mutta johon edelleen oli käytännössä kaikilla vapaa pääsy. Muutos tehtiin, jotta ryhmä säilyisi tapahtumien ja tekemisten ideointia ja organisointia edistävänä kanavana eikä siitä tulisi KSV-foorumin kaltainen palautekanava.

Ongelma on, ettei hankkeen sisällöllinen ja kulttuurinen puoli varsinaisesti ollut kenenkään vastuulla, sillä sisällöntuotantoa odotettiin asukkailta. Kokeilun kuluessa kävi selvästi ilmi, että asukkaat eivät olleet tätä tehtävänantoa vastaanottaneet. Ihanteellisessa tilanteessa juuri tähän väärinkäsitykseen olisi puututtu viestinnällisesti.

Osallistaminen: panostamista ja jatkuvaa korjausliikettä

Vetovastuuta kokeilun tavoitteiden viestinnästä ei löytynyt virkamiestahoista, minkä seurauksena väärinkäsitys moninkertaistui. Ainakin osin viestinnällisistä väärinkäsityksistä johtuu, että valtaosa osallisiksi ajatelluista asukkaista ja yrittäjistä eivät mieltäneet olevansa itse niitä tahoja, joiden odotettiin elävöittävän katua. Sen sijaan asukkaat ja yrittäjät kritisoivat hanakasti niitä tahoja, jotka tuottivat kadulle toimintaa. Näiden ryhmien katsottiin "edistävän omia asioitaan" ja dominoivan toimintaa. Siitäkin huolimatta, että ko. kaupunkiaktiivit olivat ainoita, jotka sekä KSV-foorumilla että facebook-ryhmässä aika ajoin kirjoittivat kokeilun vastuunjako selventäviä viestejä. Kaupungin tuki näille viesteille olisi voinut vielä kääntää kokeilua aiottuun, kansalaisia osallistavampaan suuntaan.

Osallisuutta koskeva kritiikki liittyy lähinnä vuorovaikutukseen: asukkaat ja yrittäjät olisivat halunneet tulla kuulluiksi ennen kokeilun aloittamista, jopa ennen siitä päättämistä. Kokeilussa

kansalaisten osallistuminen oli ajateltu toisin, mutta juuri tämän asian organisoiminen ja viestiminen jätettiin kaupungin taholta puolitiehen. Kokeiluun ei myönnetty ylimääräisiä resursseja. Voi kuitenkin miettiä, olisivatko olemassa olevat resurssit riittäneet monikanavaisempaan viestintään, jolla olisi vielä kokeilun kuluessa voinut kontaktoida uusia yhteistyötahoja ja/tai kannustaa tietynlaista toimintaa kaipailevia kansalaisia tarttumaan toimeen.

Kokeiluun osallistuminen ei motivoinut niitä, jotka olivat jo ensi metreillä pettyneet ja jotka kokivat kokeilun uhkaavan omaa liikkumisen vapauttaan tai demokraattista osallistumistaan. Kokeilussa aktiiviset toimijat puolestaan törmäsivät byrokraattisen toimintakulttuurin esteisiin, mutta etsivät kiertoteitä toteuttaakseen ideoitaan.

Osallistuminen tapahtuu itsestään vain harvoin. Kokeilun tavoitteita toteuttivat ne, jotka luultavimmin olisivat tehneet jotain vastaavaa myös ilman kokeilua. Sen sijaan haastatteluissa toistuvasti esiin nousseet tahot, esimerkiksi koulut, urheiluseurat ja harrastajateatterit, loistivat poissaolollaan, asukkaista puhumattakaan. Mitä olisi voinut tehdä toisin?

Ei riitä, että ilmoitetaan osallistumiseen tarvittavat yhteystiedot ja odotetaan että jotain tapahtuu. Avoimilla menetelmillä (yhteydenotoilla, osallistuvalla viestinnällä, vuorovaikutuksella, "lumipallomenetelmällä, jolla tavoitellaan jo olemassa olevia tahoja ja heidän kontaktejaan) voidaan löytää toimijoita ja toimijaryhmiä, joita ei muuten välttämättä löydettäisi. Kansalaisten osallistaminen on jatkuvaa korjausliikettä, joka edellyttää eri tahojen yhteistyötä, vuorovaikutusta ja herkkyyttä monitasoisille viestinnällisille kysymyksille. Aineistojen perusteella voi ongelmitta päätellä, että viestintä on ensiarvoisen tärkeää ja että viestimättä jättäminen on suuri

virhe niin suunnittelu- kuin kokeilukulttuurissakin. Kokeilu ei toimi, jos koekaniinit eivät ymmärrä olevansa osa kokeilua. Kokeilun viestintä tuki pikemminkin heidän rooliaan yleisönä tai kokeiluun tyytyväisinä tai tyytymättöminä asiakkaina. Kun kokeilukulttuuri perustuu jo lähtökohtaisesti avoimuuteen ja jatkuvaan vuorovaikutukseen, näyttää jatkuvan ja avoimen viestinnän puuttuminen siltä, ettei kokeilun onnistumiselle haluttukaan antaa mahdollisuuksia.

Julkisuus: näkyvyyttä, mutta myös keskustelua

Kokeilun mediajulkisuus ruokki omalta osaltaan pelkoa/toivetta kokeilun epäonnistumisesta. Kokeilun ennen aikaiseen arviointiin haettiin mediassa tukea vastuullisiksi oletetuilta tahoilta, etenkin kaupunkisuunnitteluvirastosta ja Prototype Helsingiltä. Ihmisten käsityksiä kartoittaessa on muistettava, että median keskustelulle agendoja asettava merkitys on melkoinen: se, mistä media kulloinkin puhuu on kaikkien huulilla. Myös julkisuuden sävyillä ja puhutteluilla on oma merkityksensä. Mediatekstien argumentit siirtyvät ihmisten puheisiin ja ankkuroivat ihmisten näkemyksiä. Negatiivinen ja epäkohtia raportoiva julkisuus vahvistaa epäkohtien kokemusta ja vahvistaa asioiden tulkitsemista epäkohdiksi.

Julkisuutta voi ja täytyy kuitenkin ajatella medianäkyvyyttä laajemmin. Jos käsitys julkisuudesta rajoittuu mediajulkisuuden määrään ja oikeellisuuteen, ei julkisuutta nähdä resurssina. Kokeilun tavoitteenasettelun kannalta negatiivisen tai haitalliseksi koetun mediajulkisuuden edessä ei välttämättä tarvitse nostaa käsiä pystyyn, sillä julkinen keskustelu tapahtuu muuallakin kuin mediassa. Julkisuutta on myös se, mitä perinteisesti julkisuutena ajatellut sisällöt stimuloivat: median sisältöjä kommentoitiin sosiaalisen median foorumeilla. Samalla median sisällöt (ja itse kokeilu) saivat uusia merkityksiä

osallistujien välisessä vuorovaikutuksessa. Useimmiten ajatustenvaihdosta seurasi uusia näkemyksiä ja kokeilun perusteisiin, toteuttamistapoihin tai tavoitteisiin liittyviä aha-elämyksiä.

Kun julkisuus nähdään resurssina, edetään tavoitehakuisesti asia edellä. Kaupunkiaktiivit ja muut kokeilusta kiinnostuneet vapaaehtoiset keskustelivat ja jakoivat ajatuksia sosiaalisessa mediassa, kun taas virkamiehet pysyttelivät passiivisina. Jos julkisuutta halutaan hyödyntää tavoitteiden saavuttamiseksi, täytyy olla mukana niissä keskusteluissa, joita asian tiimoilta käydään. Jos jossain käydään omaehtoista keskustelua meidän asioistamme, miksi emme ole siellä mukana?

Osallistavia hankkeita erityisesti verkossa tutkinut Stefan Hrastinski painottaa hankkeiden johdon ja avainhenkilöiden osallistumisen merkitystä: se nostaa keskustelun tasoa ja asiallisuutta sekä saa osalliset tuntemaan osallistumisensa merkitykselliseksi. Nyt viranomaiset loistivat poissaolollaan foorumeilla eikä vastaaminen omillakaan keskustelufoorumeilla ollut kovin vuorovaikutteista, vaan pikemminkin ylhäältä alas suuntautuvaa, yksisuuntaista tiedottamista ja karkeimpien väärinkäsitysten oikaisemista.

Kokeileminen on kuitenkin parhaimmillaan sekä vauhdiltaan että mittakaavaltaan nykykulttuuriin ja tekemisen demokratiaan istuvaa. Tätä mieltä ovat nykyään niin tutkijat, poliitikot kuin kaupunkiaktiivitkin. Tämän tutkimuksen perusteella myös rivikaupunkilaiset antavat arvoa sille, että uutta testataan ja ideoita kokeillaan. Kokeilun täytyy kuitenkin asettua johonkin kontekstiin, sillä täytyy olla tavoitteita ja sillä täytyy olla sen verran rakennetta, että ihmiset pystyvät kiinnittymään siihen ja näkemään omat ideansa jonkinlaisessa mahdollisuuksien ulottuvuudessa. Lisäksi täytyy pystyä näkemään itsensä

osallisena, prosessin omistajana. Nyt osallisuuden kokemus jäi hyvin hataraksi ja varsinkin asukkaat paikansivat itsensä "kaupungin" ja "aktivistien" ulkopuolelle.

Suunnittelu- ja kokeilukulttuuri voisivat toimia yhdessä: jo tiedettyä on hyvä käyttää apuna, sillä kokeiluissakaan ei ole tarkoitus lähteä täysin puhtaalta pöydältä. Kokeilukulttuuri edellyttää panostusta siinä missä suunnittelukulttuurikin; panostusten ajoitus vain on hiukan toisenlainen. Kokeiluun voidaan vielä ryhtyä varsin pienellä panoksella, mutta ryhtymisen jälkeen tarvitaan avoimuutta, viestintää ja vuorovaikutusta – resursseja täytyy osoittaa osallistumiseen, mukana olemiseen ja jatkuvaan vuorovaikutukseen eli tiedonkulun ja avoimuuden tukiprosesseihin. Kokeilukulttuuri edellyttää hallinnolta uudenlaista avoimuutta, läpinäkyvyyttä, vuorovaikutusta ja osallistumista itseään koskevaan julkisuuteen.

KSV-foorumilla luvattiin, että kansalaisten näkemyksiä keräämällä selvitetään Vaasankadun soveltuvuutta kävelykaduksi. Tämä on asiantuntijoiden ja poliitikkojen päätettävä, sillä edes mahdollisimman monipuolinen kansalaisten käsityksiä selvittävä tutkimusaineisto ei tällaisiin johtopäätöksiin taivu. Poliitikoilla ja kaupunki- sekä liikennesuunnittelusta vastaavilla tahoilla on ainakin toistaiseksi valta vaikuttaa siihen, miten kaupunkitilaa käytetään ja millä kriteereillä muutoksiin lähdetään tai ei lähdetä. Kansalaisten näkemyksiä ja julkista keskustelua keräämällä ja tulkitsemalla olemme voineet nostaa esiin sen, minkälaisiin asioihin kansalaiset todennäköisesti kiinnittävät tulevissa kävelykatukokeiluissa huomiota ja mihin hallinnon ja muun toiminnan resursseja jatkossa kannattaa kohdentaa.

Kirjallisuus

- Aula, Pekka & Åberg, Leif 2012 Leimahtavat julkisuudet. Organisaatioiden uusi haste. Teoksessa Karppinen, Kari & Matikainen, Janne: Julkisuus ja demokratia. Vastapaino, Tampere.
- Bäcklund, Pia; Häkli Jouni & Schulman, Harry (toim.) 2002 Osalliset ja osajat. Kansalaiset kaupungin suunnittelussa. Gaudeamus, Helsinki.
- Castells, Manuel 2009 Communication Power. Oxford University Press.
- Heikkilä, Heikki; Ahva, Laura; Siljamäki, Jaana & Valtonen, Sanna 2012: Kelluva kiinnostavuus. Journalismin merkitys ihmisten sosiaalisissa verkostoissa. Vastapaino, Tampere.
- Hirsjärvi, Sirkka & Hurme, Helena 2008. Tutkimushaastattelu: Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Yliopistopaino, Helsinki.
- Huhtala, Hannele & Hakala, Salli 2007 Kriisi ja viestintä. Yhteiskunnallisten kriisien johtaminen julkisuudessa. Gaudeamus, Helsinki.
- Juholin, Elisa 2008 Viestinnän vallankumous: Löydä uusi työyhteisöviestintä. Sanoma Pro. Helsinki.
- Kantola, Anu (toim.) 2011 Hetken hallitsijat - Julkinen elämä notkeassa yhteiskunnassa Gaudeamus, Helsinki.
- Kopomaa, Timo; Peltonen, Lasse & Litmanen, Tapio (toim.) 2008 Ei meidän pihallemme! Paikalliset kiistat tilasta. Gaudeamus, Helsinki.
- De Leeuw, E. D. – Hox, J. P. – Dillman, D. A. 2008b. Mixed-mode Surveys: When and Why. Teoksessa International Handbook of Survey Methodology. Toim. E. D. de Leeuw – J. J. Mox – D. A. Dillman. European Association for Methodology Series. Lawrence Erlbaum Associates.
- Merrell P 2012: Affective Management: The simple Truth. Management Services, vol. 56, nro 2.
- Seeck, Hannele 2008 Johtamisopit Suomessa. Taylorismista innovaatioteorioihin. Gaudeamus, Helsinki.
- Åberg, Leif 2000: Viestinnän johtaminen. Infor, Helsinki.

Tutkimuksen aineistot

Kaupunkisuunnitteluviraston tiedotusmateriaali

- http://prototypehelsinki.files.wordpress.com/2013/05/vaasankatu_asukastiedote-ls.pdf

Media

- http://yle.fi/uutiset/onko_kavelykatu_oikotie_onneen_-_ei_valttamatta/6632764
- http://yle.fi/uutiset/kavelylle_rauhoitettu_vaasankatu_toivotetaan_tervetulleeksi/6517068
- <http://www.radiocity.fi/alueet/helsinki/vasankatu-autottomaksi-huomenna/1/12699>
- <http://svenska.yle.fi/artikel/2013/05/31/vasagatan-blir-gagata-sommaren>
- http://yle.fi/uutiset/kavelykadut_tekevat_uutta_tulemistaan_-_vaasankatu_aloitti_autottomuuden_tanssimalla/6669711
- http://metro.fi/paakaupunkiseutu/uutiset/vasankatu_ei_taysin_tyhjentynt_automista/
- http://yle.fi/uutiset/vasankadun_kavelykatu_hohkaa_ankeaa_harmautta/6687856
- http://yle.fi/uutiset/vasankadun_kavelykatu_ammottaa_tyhjyyttaan_-_missa_ovat_terassit_ja_tapahtumat/6717361
- <http://svenska.yle.fi/artikel/2013/07/04/kritiken-haglar-over-forsoket-med-gagata>
- <http://www.hs.fi/kaupunki/Autoilukielto+ei+pirist%C3%A4nyt+Vaasankatua/a1374721548318>
- <http://www.helsinginuutiset.fi/artikkeli/240398-vasankadun-kavelyalueesta-kerataan-kokemuksia>
- <http://www.helsinginuutiset.fi/artikkeli/245205-kallioon-saatiintee-se-itse-kavelykatu>
- <http://www.helsinginuutiset.fi/artikkeli/237056-vasankadusta-kavelykatu-%E2%80%93kokemuksia-kerataan-verkossa>
- <http://www.helsinginuutiset.fi/artikkeli/225376-vasankatu-halutaan-kavelykaduksi>
- <http://www.helsinginuutiset.fi/artikkeli/253532-kavelykatukokeilu-poiki-kielteista-palautetta-%E2%80%93autot-palaavat-vaasankadulle>
- <http://www.hs.fi/kaupunki/Autoton+Vaasankatu+sai+kehnon+arvosanan/a1378909083204>
- http://www.radiocity.fi/alueet/helsinki/metro_autot_ja_arki_palaavat_vaasankadulle/1/14799
- <http://www.helsinginuutiset.fi/artikkeli/257080-autot-palaavat-vaasankadulle>
- http://metro.fi/paakaupunkiseutu/uutiset/vasankadusta_halutaan_lisaa_palautetta/
- <http://www.helsinginuutiset.fi/artikkeli/233070-vasankatu-muuttuu-kesan-ajaksi-kavelykaduksi>
- <http://www.hs.fi/kaupunki/Helsingin+Vaasankadulla+riemuitaan+joka+k%C3%A4velykadusta+/a1362032140294>
- <http://tolkku.blogspot.fi/2013/03/kesakukkakatuja-muuttuvaan-kaupunkiin.html>
- <http://www.uusisuomi.fi/kotimaa/57362-puukkobulevardista-tulee-kavelykatu-aletaanko-pian-mellakoida-ja-poltella-autoja>
- <http://www.city.fi/artikkeli/helsingin+vasankadusta+kavelykatu+kasalla/5665>
- http://yle.fi/uutiset/kavelykadut_haviavat_parkkipaikoille/6493356
- http://yle.fi/uutiset/helsingin_kavelykeskusta_laajenee_hiiren_askelin/5367263
- <http://tuima.fi/?p=5518>

Sosiaalinen media

- KSV Forum:
http://www.ksv.hel.fi/keskustelut/aiheet/vasankadun_kavelykatukokeilu
- Facebook-ryhmä Vaasankadun kävelykatukokeilu
<https://www.facebook.com/groups/513716565358606/>

Kyselyt

- 2.-13.6.2013: jakelu verkossa ja Vaasankadulla. Vastauksia 270 kpl.
- 18.9.-7.10.2013 jakelu verkossa ja tulosteena Kallion kirjastossa, Kinaporin palvelukeskuksessa ja Opistotalossa. Vastauksia 282 kpl.

Teemahaastattelut

- 22 kpl; haastateltavina asukkaat, kaupunkiaktiivit, yrittäjät

Tausta-aineistot

Osallistuva havainnointi

- Vaasankadun avajaisviikonloppu 1.-2.6.2013
- Suunnittelupalaveri 16.5.2013: kokoonkutsujana Prototype Helsinki; osallistujina asukkaita, yrittäjiä, kaupunkiaktiiveja, virkamiehiä, poliitikkoja, tutkijoita
- Yhteiskäyttösuunnitelman laatiminen 29.5.2013: kokoonkutsujana Prototype Helsinki; osallistujina yrittäjiä, kaupunkiaktiiveja, tutkijoita
- Pyöreän pöydän asiantuntijakeskustelu 25.9.2013: kokoonkutsujina tutkijat; osallistujina kaupunginvaltuutettuja, virkamiehiä, kaupunkiaktiiveja, tutkijoita
- Toistuvat vierailut Vaasankadulla 1.5.-30.10.2013